

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм и
Лышъхъэ иупчъэжъгъу
ехьылагъ

1. Матвеева Еленэ Иван
ыпхъур Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэ упчъэжъгъу гъ-
нэфэгъэнэу.
2. ЗыкIэтхэхэрэ мафэм
щыублагъэу мы Указым кIуа-
чIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
Юныгъом и 15,
2014-рэ ильэс
N 96

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм
цIыфхэм
якъэухъумэнкIэ ыкIи
ошIэ-дэмышIагъэ
зыхэлъ IофхэмкIэ и
Комитет итхъаматэ
ехьылагъ

Федеральнэ законэу N 79-р
зытетэу «Урысые Федера-
цием икъэралыгъо граждан
къулыкъу ехьылагъ» зыфилоу
2004-рэ ильэсым бэдзэогъум
и 27-м аштагъэмрэ Адыгэ
Республикэм и Конституции
ия 78-рэ статья иподпунк-
тэу «Р»-рэ атегъэпсыхагъэу
унашъо сэшIы:

1. Блэгъожь Юрэ Нурбый
ыкIор Адыгэ Республикэм
цIыфхэм якъэухъумэнкIэ ыкIи
ошIэ-дэмышIагъэ зыхэлъ Iоф-
хэмкIэ и Комитет итхъаматэу
гъэнэфэгъэнэу.

2. ЗыкIэтхэхэрэ мафэм
щыублагъэу мы Указым кIуа-
чIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
Юныгъом и 15, 2014-рэ
ильэс
N 97

Зэфэхьысыжъхэр ашIыгъэх

Юныгъом и 14-м хэдзын тедзэу республикэм
щыкIуагъэхэм афэгъэхьыгъагъ тыгъуасэ АР-м
хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие зэхэсыгъоу
илагъэр. Ар къызэIуихыгъ ыкIи зэрицагъ
комиссием итхъаматэу Сэмэгъу Нурбый.

Пстэумэ апэу ащ блыпэ
пчэдыжъым АР-м и Лышъхъэ
зэрэригъэблэгъагъэр, хэдзын-
хэм кIэухъу афэхъугъэм зэ-
рэщигъэгъозагъэр, комиссием
хэтхэми, нэмыкIэу блэкIыгъэ

тхъаумафэм щылэгъэ хэдзын-
хэм языфэгъэхъазырын ыкIи
язэхэщэн хэлэжъагъэхэми рес-
публикэм ипашэ зэрафэразагъэр
къалыгъэлэсыжъыгъ, япшэ-
рылхэр игъом ыкIи икIоу зэра-

ТИКОНЦЕРТХЭР

Лъэпкъ искусствэм цIэрыло щыхъугъэу,
Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу
Дзыбэ Мыхъамэт ипчыхъэзэхыхъэ
Мыекъуапэ щыкIуагъ. Къэралыгъо
филармонием щызэхашэгъэ концертм
еплывгъэхэм ащыщхъу Краснодар краим,
къалэу Уфа къарыкIыгъэхэм, нэмыкIхэм
талуклагъ.

Зыми фэмыдэу ти Мыхъамэт

Дзыбэ Мыхъамэт цIыфхэм
сыда агу зыкIырихырэр? А
упчIэр нэбгырабэмэ къалоу
зэхэтэхы. Зыми фэмыдэу оред
къызэриорэм, сэнаушъыгъэу
хэлъым пае искусствэм пы-
щагъэхэм ар ашIогъэшIэгъонэу
тэлъытэ. Пщынаоу, оредусэу
Лыбзыу Аслъан, оркестрэм,
къэшъуакIохэм, нэмыкI арти-
стхэм концертър къагъэдэхэгъ.
Адыгеимрэ Къэрэщэе-Щэрджэ-

сымрэ язаслуженнэ артисткэу
Нэчэс Анжеликэрэ Дзыбэ Мы-
хъамэтрэ зэгъусэхъу къалогъэ
орэдхэр щылэныгъэм щыщых.
Пчэгум щызэгъурылохэзэ, янэ-
плэгъуки уагъэгъушIо. Мэкъэ
хэхыгъэ оред пэпчъ къыфа-
гъоты.

Гум ихыкIырым, ным афэ-
гъэхьыгъэхэм уядэлүзэ, нэмыкI
орэдхэм уажэ. Мыхъамэт ты-
зэрэщигъэгъозагъэу, Адыгеим

гъэцкIагъэхэм фэшI ежъ ышъ-
хъэки «тхъашъуегъэпсэу» къа-
рылагъ.

АР-м и Къэралыгъо Совет
— Хасэм ТэхъутэмыкIое рай-
онымкIэ идепутат ихэдзынхъу
щылагъэхэр ары анахъэу ко-
миссием хэтхэр зытегушIа-
гъэхэр. Комиссием исекрета-
рэу ХъэцIэцIэ Фатимэ хэдзын-
хэм зыщафагъэхъазырыгъэ
уахътэми, ар зыщыкIогъэ мафэ-
ми дэо тхылъ район ыкIи къэлэ
хэдзэкIо комиссиехэми, ежъ
Гупчэ комиссиими къызэрафэ-
мыкIуагъэр пстэумэ апэу къы-

хигъэщыгъ. Нэужым Къэралыгъо
Советым — Хасэм Тэхъутэмы-
кIое районым ихэдзынхъу ок-
ругэу N 23-мкIэ идепутат ихэ-
дзын тедзэхэр щылагъэхэу ыкIи
КъэлэкъутэкIо Казбек текло-
ныгъэр къащыдихыгъэу лытэ-
гъэным фэгъэхьыгъэ унашъом
нэлуасэ фишIыгъэх. Комисси-
ем хэтхэм ащ дырагъэштагъ.
Джащ фэдэу Къэралыгъо
Советым — Хасэм Тэхъутэ-
мыкIое районымкIэ идепутат
ихэдзын тедзэхэм языфэгъэ-
хъазырын ыкIи язэхэщэн пае
республикэ бюджетым къыхэ-
хыгъэ ахъщэм игъэфедэн фэгъэ-
хыгъэ унашъом зэхъокIыны-
гъэу фэхъугъэхэм, нэмыкI Iофы-
гъохэм атегушIагъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

икомпозиторхэм аусыгъэхэр
нахъыбэрэ къылохэ шIоигъу.
ШIогъэшIэгъоных, егъэлъапIэх.
У. Тхъабысымым, Дж. Натхъом
яорэдхэу «Сикъуадж», «Дахэ
сидунай», фэшъафхэри уахъ-
тэм къеклоу егъэжынчых. Лэ-
шэпсынэ иорэди къедэлүгъэмэ
хэпшыкIэу агу рыхыгъ. «Хаз-

булатыр» жъы мыхъурэ оред.

Концертър зэрэщылэщтыр
ИнтернетымкIэ зэзыгъэшIа-
гъэхэу Рустам Ганеевымрэ Ан-
желина Нигматуллинамрэ Уфа
щэпсэх. Краснодар краим
зыгъэпсэфыгъо уахътэ шагъа-
кIозэ, концертм къэкIуагъэх,
Дзыбэ Мыхъамэт гоуцохи,
нэпэепл сурэтыр атырахыгъ.

Адыгэ Республикэм икIу-
лыкIушIэхэр, Правительствэм
хэтхэр концертм еплывгъэх.
Пчыхъэзэхыхъэр къызаухым,
залым чIэсыгъэхэр М. Дзы-
бэм готхэу нэпэепл сурэт-
хэр атырахыгъэх, артистым
гушIэгъу фэхъугъэх.

Концертм къэкIуагъэхэр
аныхъэу зыгъэгъушIуагъэхэм
ащыщ Мыхъамэт пщынэр ыгъэ-
бзэрабзэзэ ышнахыкIэхэр къы-
зэрэдежъыугъэхэр, пхъэкIыным
зэрэтеуагъэхэр. Пчыхъэзэха-
хъэм еплывгъэхэм гъунэ имы-
лэу зэрафэразэр гъэзетымкIи
къэтонэу Мыхъамэт къытэлъэ-
лүгъ.

ЕМТИЛЪ Нурбый.

Сурэтхэм арытхэр: Дзыбэ
Мыхъамэтрэ Нэчэс Анжели-
кэрэ; концертм ягуапэу еп-
лывх.

2 **Адыгэ макъ** **Шэныгъэм** **и Фестиваль рагъэжъагъ**

Юныгъом и 17, 2014-рз илъэс

Юныгъом и 16-м къыщегъэжъагъэу и 21-м нэс Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым и Фестиваль щыклошт. Урысыем илъэс къэс щыреклокырэ лофтхъабзэм щыцъу тыгуасэ мэфэкI шыкIэм тетэу ар университетым къыщызэуахыгъ.

— Непэ тимэфэкI, шэныгъэм и Фестиваль къыщызэуахы, — еIо Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым иректорэу Къуижъ Саидэ. — АдыгеимкIэ тиуниверситет мы лофтхъабзэр зэрэщыреклокырэр лъэшэу тигуап. Ащ тишъыпкъэу зыфэтэгъэхъазыры, сыда Iомэ шэныгъэр зэрэгъэшIэ-гъоныр, мэхъанэу иIэр тистудентхэм анэдгъэсынэм, аIэ-кIэтлъхъаным тыфэлажъэ. Фестивалым хъакIэхэр къедгъэблэгъагъэх, ахэм къалутэрэм ныбжьыкIэхэр фэцагъэ хъунхэш, шэныгъэм игъогу къыхахыным тыцъэгугъы.

Шэныгъэм и Фестиваль къэралыгъо зэфэшъхъафхэм захиушомбгугъ. Къегъэжаплэ фэхъугъэр Великобританиер ары.

Урысыем мы фестивалыр щызэхашэным икIэщэкIуагъэр Москoвскэ къэралыгъо универ-

ситетэу Ломоносовым ыцIэ зыхъырэр ары. Джи шэныгъэм и Фестиваль Урысыем ичIыплэ зэфэшъхъафхэм ащэкIо, ныбжьыкIэ миллион фэдиз хэлажъэ.

Беданэкхо АзэмаI.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым

Къуижъ Саид.

шэныгъэм и Фестиваль мы илъэсым я 2-у щызэхашэ. Пшъэрылъ шъхъалэу ащ иIэр ныбжьыкIэхэм шэныгъэм фэцгъэнхэр, ежъхэм аIэклэлымкIэ ялэгъухэм адэгощэнхэр, аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ шыкIэхэм нэлуасэ афэшIыгъэнхэр ары.

Лофтхъабзэм къырагъэблэгъагъ Корпорациеу «РосАтом» зыфилорэм илофышIэу, химие шэныгъэхэмкIэ кандидатэу Беданэкхо АзэмаI. Ащ къыгъэхъазырыгъэ докладыр ашIогъэ-шIэгъонэу зэкIэ едэлугъ, ящылэныгъэкIэ къашъхъэпэщт шэныгъэхэр ягуапэу зэрагъэгъотыгъ. Къыхэгъэщыгъэн фэе Беданэкхо АзэмаI Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым иоф зэрэщишIагъэр. Мыщ фэдэу лъытэныгъэшхо зыфашIырэ цыфым илофшIэн егъэжаплэ ежъхэм яуниверситет зэрэфэхъугъэм зэрэрыгушхохэрэр Къуижъ Саидэ игуцыIэ къыщыгъэгъэщыгъ.

Фестивалыр оклофэ студентхэр къагъэхъазырыгъэ докладхэм къяджэщтых, шэныгъэ семинархэр, мастер-классхэр, лъэтегъэуцохэр зэхашэщтых.

ГЪОНЭЖЪЫКЪО
Сэтэнэй.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

ЕкIолIакIэу щылэщтхэм атегущыIагъэх

2015-рз илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжъагъэу цыфхэм япенсие фитыныгъэхэр гъэпсыгъэнхэм ыкIи пенсиехэм ятынкIэ екIолIакIэу щылэщтхэр зыфэдэщтхэм защытегушылэгъэхэ Iэнэ хъурае мы мафэхэм шылагъ. Лофтхъабзэм клэщакIо фэхъугъ ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэр. Ащ къырагъэблэгъагъэх АР-м ивице-премьерэу Наталья Широковар, Урысыем ипенсционерхэм я Союз ишъолъыр къутамэу республикэм щылэм итхъаматэу Пэнэшьу Руслъан, АР-м ипрофсоюзхэм яфедерацие иллыкIохэр, нэмыкIхэри.

ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу АР-м щылэм ипащэу Къулэ Аскэрбый лофтхъабзэм ипэублэ ялофшIэн зэрэзэхашэ-рэм къытегушылэгъ. Ащ къызэрилуагъэхэмкIэ, Юныгъом и 1-м ехъулIэу республикэм исхэм япроцент 27,6-р пенсионерых, нэбгырэ мини 122-м ехъумэ яфэIо-фашIэхэр мыхэм афагъэцакIэх. Нэбгырэ 440965-рз фэдизым ПенсиехэмкIэ фондым страховать зыцашыгъ. А лофшIагъэхэмкIэ Къыблэ федеральнэ шъолъырым республикэм пэрытныгъэ щыIыгъ. 2014-рз илъэсым пенсиехэм Iогъогогъо къахэхъуагъ. Юныгъом и 1-м ехъулIэу гурытымкIэ пенсиер республикэм сомэ мини 10-м,

социальнэ пенсиер сомэ мини 6,7-м ехъугъэх. Социальнэ пенсиер зэрэтыхэрэм япчъагъэ нэбгырэ мини 8,7-рз фэдиз мэхъу. Пенсиехэм ыкIи нэмыкI тын зэфэшъхъафхэм мэзи 8-м къыкIоцI сомэ миллиарди 9-рз миллион 469-рз Адыгеим щыпэлуагъэхъагъ. ЗэкIэмкIи 2014-рз илъэсым сомэ миллиард 15-рз миллион 829-рз ахэм апэлуагъэхъанэу щыт. ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм мэзи 8-м къыкIоцI ежъ фэдэу къылэкIэхъагъэр сомэ миллиарди 2-рз миллион 671,9-рз мэхъу.

Нэужым федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Страховой пенсионерхэм афэгъэхъыгъ» зифилорэр

зэраштагъэм къыхэкIэу пенсиер системэм зэхъокIыныгъэу фэхъу-щтхэм афэгъэхъыгъэу къэгущыIагъ ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм иотдел ипащэу Браукъо Маринэ. Ащ къызэрилуагъэхэмкIэ, мы зэхъокIыныгъэхэр зынэсыщтхэр джи пенсиер клоштхэр арых. Пенсиер зыфэдизыщтыр зэлытыгъэщтыр цыфым стажэу, лэжъапкIэу илагъэр ары. Джащ фэдэу стажым хэхъащтых къулыкъу зыцахъырэ лэжъанымрэ сабыим пае къаратырэ отпускымрэ. Ахэм апае коэффициент гъэнэфагъэхэр къафыхагъэхъоштых.

ЗэхъокIыныгъэу щылэщтхэм ащыщ къоджэ псэуплэхэм адэсхэу илъэс 30-м ехъугъэ лофшIагъэ (стаж) зилэхэм 2016-рз илъэсым къыщегъэжъагъэу пенсиер афагъэуцущтыр нахъыбэ зэрашыщтыр. Iэнэ хъураем нэмыкI упчIэхэри къыщалэтыгъэх.

Илъэс пчъагъэм къыкIоцI ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм илофшIэн зеришъаушэу зэрэзехищэрэр клэухым Наталья Широковам къыхигъэщыгъ. ШъолъырхэмкIэ ащ пэрытныгъэ зэрилыгъыр къылуагъ, ыпэкIи ялофшIэн хэхъоныгъэхэр фэхъу зэпытынэу къафэ-лъэлуагъ.

ПАТЫКЪО Анет.

Компьютерыр зэрашIэрэмкIэ зэнэкъокъугъэх

Пенсиер щылэхэу компьютерыр зылэ къызыгъэхъагъэхэм апае республикэ чемпионат Мыекъуапэ щырагъэкIокIыгъ.

Урысыем ипенсционерхэм я Союзрэ Урысые экономическэ университетэу Г.В. Плехановым ыцIэ зыхъырэмрэ УФ-м иофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэхэмкIэ и Министерствэ ялэпылэгъоу компьютерымкIэ зэнэкъокъунхэ амал пенсионерхэм аратыгъ. А лофтхъабзэм изэхэщэн фэгъэхъыгъэу унашъом къызэрэщилорэмкIэ, регионхэм ащылкIонхэу щыт чемпионатым иуцугъохэр.

Адыгэ Республикэм иофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэхэмкIэ и Министерствэ иунашъокIэ чемпионатым фэгъэхъыгъэ Положениер ыухэсыгъ.

Юныгъом и 15-м чемпионатым иуцугъо — республикэ зэнэкъокъур — рекIокIыгъ. Адыгэ республикэм имуниципальнэ образование пэпчъ иллыкIо ащ хэлэжъагъ, пенсионери 9 зэнэкъокъугъ. Нэбгырэ пэпчъ гъэцэкIэнищ ратыгъ, ялофшIагъэхэм анахъ лъагъэу уасэу афашIы-щтыгъэр баллитф.

ЯгъэцэкIэнхэм яуплъэкIун фэгъэгъэгъэ комиссием унашъо

зэришыгъэхэмкIэ, компьютерыр анахъ дэгъоу зылэ къызыгъэхъагъэхэр ыкIи гъэцэкIэнхэр зышыгъэхэр къыхагъэщыгъэх. Апэрэ чIыпIищыр зыхъыгъэхэр: Е.И. Кириллук (Красногвардейскэ район), В.И. Хрулькова (Джэджэ район), Л.И. Бондарева (Мыекъопэ район).

Теклоныгъэ къыдэзыхыгъэхэм щытхэу тхылъхэмрэ шлухъафтынхэмрэ афагъэшъошагъэх. Чемпионатым хэлэжъагъэхэм зэкIэм и дипломхэмрэ клэгъэгушлу шлухъафтынхэмрэ аратыгъэх.

Адыгэ Республикэм
иофшIэнымкIэ ыкIи
социальнэ хэхъоны-
гъэхэмкIэ и Министерствэ
ипресс-къулыкъу

ПЕНСИЕХЭМКIЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Зэпстэури къыдалытэзэ...

УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд иунэхэр агъэцэкIэжъынхэм екIэу ашIынхэм ыпэкIэ ащ икыутамэхэм общественнэ едэлунхэр зэхашэщтых. Ахэм профсоюз организациехэм, пенсионерхэм я Союз, сэкъатныгъэ зилэхэм я Урысые обществэ, Общероссийскэ народнэ фронтым, бизнес иным, цыкIум ыкIи гурытым апылэхэу иофшIэплэ чIыплэхэр къэзытыхэрэм яобщественнэ организацие, нэмыкIхэм яллыкIохэр къарагъэблэгъэщтых.

УнакIэ агъэуцуным е ашIыгъэхэм зэхъокIыныгъэхэр фашIынхэм ушъхъагъоу фэхъугъэм, чIыплэу ар зыцагъэу-цущтым, зэрэгъэпсыгъэщтым, цыфэу еуалэхэрэм амалэу къаратыщтхэм нэлуасэ афашIы-щтых, зэдатегушылэщтых, нэужым еплъыкIэу законом шомыкIыхэрэр, зигъоу щытхэр къыщыдалытэщтых. Федераль-

нэ программэу «Доступная среда» зыфилорэм къыщыгъэнэфагъэ шапхъэхэм ягъэцэкIэн нахъыбэу анаIэ зытырагъэтыщтыр.

ПсэолъэшIын иофхэм е унэу агъэцэкIэжъыщтхэм ящэфыжъын мылкъоу апэлухъащтыр нахъ макIэ хъуным фэшI ахэм япроектыжъхэм зэхъокIыныгъэхэр афашIых. Ащ бэкIэ нахъ макIэу мылкъу текIуадэ ыкIи а шыкIэр зыгъэфедэхэрэм ащыщ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэри. УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд итхъаматэу Антон Дроздовым селектор шыкIэм тетэу зехицгъэгъэ зэхэсыгъом зэкIэми ащ фэдэ пшъэрылъ къащыфигъэуцугъ. Джащ фэдэу псэолъакIэхэр ашIынхэм е шыгъахэм зэхъокIыныгъэхэр фашIынхэм ушъхъагъоу иIэ пстэури икыоу цыфхэм альагъэлэсынхэу къафигъэпытагъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат гухэкIышхо щыхъоу фэтхъаусыхэ Гостэкхо Бислъан Аслъан ыкъом, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо IэнатIэхэр зыгъэцэкIэрэ цыфхэм яфэIо-фашIэхэмкIэ автомобилым иводитель янэ зэрэщымыIэжъым фэшI.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ гухэкIышхо щыхъоу фэтхъаусыхэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгеим лъэпкъ къашъомкIэ и Къэралыгъо академическэ ансамблэу «НаIмэсым» идиректорэу Бастэ Азмэт Чэмал ыкъом ыш зэрэщымыIэжъым фэшI.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» щылажъэхэрэм гухэкIышхо ащыхъугъ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгеим лъэпкъ къашъомкIэ и Къэралыгъо академическэ ансамблэу «НаIмэсым» идиректорэу Бастэ Азмэт Чэмал ыкъом ыш зэрэщымыIэжъыр ыкIи зидунай зыхъожьыгъэм иунагъорэ игупсэхэмрэ афэтхъаусыхэх.

Лъэпкъыр зыгъэдэхэрэ пшъашъ

тагъэр къыкълоты-кыжъэу къырагъа-жъэ. Ар щэным нэ-сыжъэу бэрэ къы-хэклы.

Дунаим тет ныб-жыкълэр къызэкълэ-лэрэ Лондонэу университет «къэлэ псау» зыхэтым Ма-ринэ фэдэ ныбжыкълэ бэрэ ушыуэкълэштэп. Лъэпкъ зэхэкълэ-гъабэм ежъ илэпкъ тари-хи, зыщыци зымылэхэрэр ахэбгъотэшт. Маринэ фэдэу къызыхэкълэгъэр щымыгъупшэу, ар цыфхэм дахэкълэ аригъэшлэ-нэу пылэу бэп ушыуэкълэшт. Пшъашъэм седэлэшъ, сэгъэшлэ-гъо — «мыш фэдэхэри бэп,

узыщыщыр пщигъэгъупшэрэп. Ансамблэм ихудожественнэ па-щэу Къэбэртэе Эммэ къашъом дакълэу адыгабзэкълэ тыгушылэн-ми ыналэ тетыгъ.

Сэнэхъатым икыхэхынкълэ ныбжыкълэхэм ны-тыхэр щысэ афэхъухэу бэрэ къыхэклы. Ау Маринэкълэ ащ тетэу хъугъэп. Янэжъ Урысыем изаслужен-

шъуашэрэр ыпкълэ хэмылэу еджэ. Грантыр къэпхыным пае дэгъоу уеджэн, ащ къыдилы-тэрэ пшъэрылхэр зэкълэри бгъэ-цэкълэнхэ фае. Еджэныр инджы-лыз къэралыгъом баллхэмкълэ къыщалытэ. Балл 70-м ехъу къэпхымы, «дэгъу дэдэкълэ» уеджэу алытэ. Мыщ уеджэ-ныр гъэшлэгъоны. Шъыпкъэ, сисэнэхъат хъулыфгыэм нахъ те-гъэпсыхъагъэу аломи, сэ сыгу рехыи. Гушылэм пае, дунаим цагъэфедэрэ лашэхэр зэдгъа-шлэхэ зэхъум лъэшэу сшлогъэ-шлэгъоныгъ, анахъэу непэрэ заохэм ащагъэфедэхэрэр ары. Заохэм якъежъакълэ, яуцужыкълэ, зэуакълэм шапхъэу илэхэр — ахэр зэкълэ гъэшлэгъоны.

Пшъашъэр къэлэшхом щаплу-гъэу, Лондон илээс заулэ хъу-гъэу щэпсэуми, зыхэлэтыкълэ-гъэ илэп, гъэкълэрэкагъэу шы-гъыным рикълэрэп. Зихэхъогъу пшъэшъэжыем фэд, зиакълы-кълэ бэмэ анэсырэ нъю цыклум фэогъадэ. Ежъ къогъу цыклуми, гушхо ил. Ар зэмкълэ Черкеси-ем щыл, Эльбруси нэсышъ, дэ-кълэу, Мыекълэуапэ икълэцылкълэ уни макълэу, сабийхэм шлу-хъафтынхэр аретых, ахэм къа-хэсы, адэджэу, лэкълэбым къы-кълэжыгъэ тилъэпкъэгъухэм Мыекълэуапэ щашырэ унэми хэ-лажъэ, плакатэу «Зы псэ, зы бзэ, зы хабзэ» зытетхагъэр Мыекълэуапэ щыгъэуцугъэнми дэ-лажъэ, хэлажъэ, Мыекълэуапэ иныбжыкълэхэр зэхэщэгъэнхэм, нахъ зэпэблагъэ шыгъэнхэм, адыгэ шэн-хабзэхэр зэрахъан-хэм къыфэзылэтырэ лотхъа-бзэхэм язэхэщэни ар кълэцкълэ фэхъу. А зэпстэури зы пшъэ-шъэ псыгъо цыклум ыпшъэ ефэ.

Маринэ янэ-ятэхэм ащыщэу зыфэдэмкълэ сеупчлы.

— Сянэ сыфэд, — ело ащ. — Зышыхъуитлэу тэхъушъ, сэ сянэ сыфэд, сшыпхъу тятэ фэд. Ахэр цыф гупсэфых, логъыгъоу къэтэджырэр бырсыр хэмылэу зэшлуахы, рэхъатэу мэпсэху. Тэ ренэу зыгорэ къэтэугъушы-сы, ар зэшлотхыгъэми, нэмыкълэ къэхъу. Ащ фэдэ щылакълэр ся-нэрэ сэрырэ къытэхылылэкълэ-рэп, тикласэу а гъогум тырэкълэ.

Маринэ янэу Ларисэ Москва щыпсэурэ адыгэхэм лъэпкъ логъымкълэ анахъ чанхэм ащыщ. Сыдми «адыгэ логъым сыпыл» ымылоу, гъусэхэр илэхэу бэ ышлэрэр. Гушылэм пае, тилъэп-къэгъухэу егъэзыгъэ логълэ мыш къэзыгъэзэжыгъэхэм ащыщэу Пэнэхэс унэ шызы-шыхэрэм аделэн фаеу елытэ, унэм шъхъаныгъупчъэу хэлъым зэкълэмэ афיקъушт апчыр афе-щфы. Мыекълэуапэ щашырэ унэми илахъ хешлыхъэ. Ежъ Ларисэ кълэцакълэу зыфэхъурэ проектхэр щылэх. Ахэм тыдэ къыкълэгъэ адыгэу Москва дэ-сыр зэхэщэ, зэпэблагъэ ашлы. Москва изакълэу, ахэр Адыгеи-ми, Къэрэщэе-Щэрджэсми, Къэ-бэртэе-Бэлъкъарми анэсых. Орэавтопробег, орэкълэушъхэ-дэклэуай — зэкълэ адыгэм ыцлэ-кълэ зэхэщэрэ пстэуми Лари-сэ ахэт, апэ ит. Ипшъашъэу Маринэ ар ищысэтэхып.

— Непэ ныбжыкълэу зымы ымыгъэгумэкълэу щылэр бэ, — ело пшъашъэм. — Ахэр на-хъыжъэхэу лъэпкъ гумэкълэ зылэ-хэм апэблэгъэнхэ фае. Къыз-хэкълэгъэхэ лъэпкъым фэгумэкълэ-хэу, ащ къыкълэуагъэ гъогум шы-гъуазэхэу, нэбгырэ пэпчъ зэ-рэадыгэр щымыгъупшэу псэу-мэ, лъэпкъыр щылэшт, ыпэкълэ лыкълэуэшт.

СИХЪУ Гоцнагъу.

**Лъэпкъым цыфхэр
къыхэкълых ежъ ар шлу зэ-
рилъэгъурэм фэдэу адрэхэми
аригъэлыгъунэу, ыбзэ, итарихъ ежъ
зэришлэхэрэм фэдэу нэмыкълэхэми ашлэн
фаеу ылытэу, лъэпкъ логъым фэлэжъэ-
ным фэхъазырэу. Ащ фэдэу патриот
шъыпкъэхэр сыдрэ уахъти лъэпкъым хэ-
тыгъэх ыкълэ хэтых.**
**Сэ нэлуасэ шъузыфэсшлыщтыр пшъэшъ
ныбжыкълэ, Лондон дэт университетхэм
ащыщэу Роял Холловэй зыфилорэм
щеджэ, исэнэхъатыщтыр по-
литик-международник.**

Хъадпэшэ Маринэ Москва щаплугъ, щеджагъ, ащ дэт ли-цеу N 1530-р къыухыгъ. «Сэ сымосквичкэпын фае, сыда плэмэ сыкъэхъун зэхъум ся-нэ тилахылхэр зыщыпсэхэрэ Адыгеим къакълэу, Краснодар сыкъышыхъу», — ело пшъа-шъэм.

Маринэ ятэ дзэ къулыкълэуш, янэ врач-кардиолог. Ныбжы-кълэхэр къэзэрэщэхэи Москва зэ-кълэм кълэжыгъагъэх. Ятэ ащ къулыкълэу щыхынуу агъэкълэ-гъагъ. Ау, ыпшъэкълэ къызэрэ-с-луагъэу, Маринэ Краснодар къышыхъу. Москва щаплугъэ пшъашъэр адыгабзэкълэ дэгъоу мэгушылэ, адыгэхэм афэгъэхы-гъэу ышлэрэр бэ. Ежъ янэ-ятэхэр къызыхэкълэгъэхэ за-къохэр арэп, Урысыем иси, дунаим тети — адыгэу щылэм зэкълэми зы гупшысэ ялэн фаеу Маринэ елытэ. Пшъашъэм се-дэлэшъ, сеупшысэ — «чыжъэу ушылэу упсэу зыхъукълэ, лъэ-пкъым уфэзэщы, ухэс зыхъукълэ еплъэгъуллэу пшомытэрэзы-щтыри фэогъэгъу». Ари логъым къыхахъэнкълэ хъун, ау Маринэ Адыгеим исыгъэми, джы зыте-тым фэдэштгъагъэ къысшлэшлы.

Пшъашъэр Лондон зэкълэм апэрэмкълэ адыгэу дэхсхэм акълэ-упчлагъ, залуигъэкагъ. Ахэм янахыбэр Тыркуем къыкълэуагъэу къычлэкълэу, Къэбэртэе-Бэлъ-къарым щыщхэу Лондон шы-псэхэрэри къыгъотыгъэх.

Ныбжыкълэхэм ахэтэу нэ-мыкълэу къэралыгъохэм къары-кылгъэхэм нэлуасэ зафашыхэ зыхъукълэ, «мыр Урысыем къы-кылгъ, ау урысэп» ало иныбджэ-гъухэм. Сыда плэмэ гушылэу Russia-м лэкълэбым щылэхэм лъэпкъыри къырагъэкълэ. «Адэ хэт?» залокълэ, ипшъэшъэгъухэм къалуатэу къырагъагъэу Урысы-ем къызэрэкълэрэр, ау зэрэ-мыурысыр, ащ пьдзагъэу къэ-бар кълэхъу ежъ Маринэ адыгэ-хэм афэгъэхыгъэу къафилэ-

ау щылэх» сыгукълэ сэлэ.

Мы аужырэ илээс-хэм къалэм дэс са-быеу адыгабзэкълэ гу-щылэрэр зыфэдэ къэ-мыхъугъэ хъугъэ-шлэ-гъэу тэлытэ, янэ-ятэ-хэм лъэпкъым илы-хъужъэхэу тятллы. Я-нэ-зятэхэм мэфэ ре-ным адимысэу къэлэ-шхом щаплугъэ пшъа-шъэм иадыгабзэ ары зыкълэзгъэшлагъорэр. Шъыпкъэ, гъэмэфэ гъэпсэфыгъор къуа-джэм щыгъаглоштыгъ, янэжъ-ятэжъхэм адыгабзэкълэ адэгущы-лэныр икълэсагъ. Ау къэлэ бла-гъэм къыкълэрэ кълэцылкълэхэу чылэм зыгъэпсэфыгъор шызы-гъаглохэрэм бэп къахэкълэрэр иныдэлъфыбзэ ышлэу.

— Москва сымыадыгэу сы-зэплъыжъэу къышыхэкълэгъэп, — ело пшъашъэм. — Сыда плэмэ сыцылкълэу дэдэу адыгэ кълэцылкълэхэм апае зэхэщэгъэ къэшъокълэ ансамблэу «Адыгэ-хэр» зыфилэу Тутэ Зауррэ Къэбэртэе Эммэрэ зэхэща-гъэм сянэ сыхитхэгъагъ. Ащ илээс 11-рэ сыхэтыгъ. Къашъом

нэ врач, яни а сэнэхъатым рэлажъэ, медицинэ шлэныгъэ-хэмкълэ кандидат. Ежъ пшъа-шъэми ицылкълэу ахэм щысэ атырихынуу фэгъ, ау еджаплэр къызеухым, нэмыкълэу шъыпкъэу сэнэхъат къыхыхыгъ.

Лондон университетым уе-джэныр ахъщэм ылыныкълэ логъ къызэрэкълэп. Ащ гъэсэ-ныгъэм исистеми нэмыкълэу щыгъэпсыгъ. Пшъашъэр ахэм зэрэхъулэрэмкълэ сеупчлы.

— О уахъщэкълэ уеджэныр къыны, ау сэ синасып къы-хыгъ университетым игранткълэ седжэнэу. Ар къызыфагъэ-

Щыкӕлагъэхэр дагъэзыжъхэзэ мӕлажъэх

Теуцожь районымкӕ пшӕдӕкӕйжъу ыхъырэмкӕ гъунӕпкӕ гъэнӕфагъэ зилӕ обществу «Мега» зы-филоу Пчыхъалыкъуае щызӕхъагъэм бӕмышӕу тыщылагъ. Тызфӕягъэр районым губгъо ӕфшӕн-хэр зэрӕщызӕшӕуахырэм язӕтетӕу къатырэм (сводкӕм) зӕритымкӕ, мы фирмӕр ренӕу ауж кӕинӕу зыкӕхъурӕр зӕдгъӕшӕнӕу ары. Щыкӕ-гъэхэр дӕгъэзыжъыгъэнхэмкӕ ашӕрӕр, амалӕу къызфагъӕфедӕхэрӕр къедгъӕлотӕнӕу зылудгъӕ-кӕагъ фирмӕм игенеральнӕ директорӕу Цыкӕу Олыгъӕй.

Мы кӕлӕр бӕшӕлагъӕу тӕшӕ-ми, тылукӕлагъӕу, гушыӕгъу ты-фӕхъуӕу щытӕпти, аӕ ищы-ӕныгъӕ гъогъу кӕкӕлӕу зыщыд-гъӕгъозагъ.

Цыкӕу Олыгъӕй 1954-рӕ илӕсым Апӕрӕ Едӕпсыкъуаеу хычӕлӕгъ ашӕыгъэм къыщыхъу-а. Ащ гурыт еджапӕри 1971-рӕ илӕсым, Пшызӕ мӕкӕумӕщ ин-ститутыр 1979-м къыуыхъгъӕх. ӕфшӕнӕыр агрономӕу а илӕс дӕдӕм Прикубанскӕ пынджӕжъ совхозым щыригъӕжъагъ. Бӕрӕ пӕмылӕуи отделениешхом пӕ-цӕ фашӕи 1986-рӕ илӕсым нӕс ищытхъу аригъӕлӕзӕ щылӕжъагъ. Нӕужым Пӕнӕжъыкъое совхо-зым къыгъӕзӕжъы ятӕнӕрӕ от-

рӕжъуӕфедӕхэрӕр къытӕпӕнӕу. Мары, бжыхъэм иӕпӕрӕ мӕзӕ тыхӕт, фышхъӕ лӕжъы-гъӕхӕри бӕшӕлагъӕу ӕу-шъухыжъыгъӕх. Сид фӕ-дӕ кӕуахы хыныгъошхом фӕхъуӕр? Ятӕнӕрӕм-кӕ, пропащӕн-техни-ческӕ лӕжъыгъӕхӕу — на-трыфӕу, тыгъӕгъазӕу сид фӕдиза шъушӕ-гъӕр? Сыда ахӕм язы-тет, ӕушъухыжъыгъӕхӕр? Гектарым тхъапша къы-тырӕр?

Ц.О.: Коц гектар 604-рӕ тилагъ. Гектар пӕпчъ центнер

Мы лӕхъаным ӕфгыгъо шъхъӕлӕу щытхӕм ащыщ къыхъащт илӕсым игъӕбӕжъу непӕ лӕпсӕшӕу фӕ-шыгъӕнӕр, бжыхъасӕхӕр игъом, шӕпхъӕ гъӕнӕ-фагъӕхӕм адиштӕу хӕлхъӕгъӕнхӕр.

делением ипӕшӕу илӕс нахъ ӕф ымышӕлагъӕу Пчыхъалыкъое совхозӕу «Путь Ильичам» ра-гъӕблӕгъӕжъы ащ иагроном шъхъӕлагъ, етӕнӕ идиректо-рыгъ. А совхозӕу «Путь Ильи-чам» пчъагъӕрӕ ыцӕ зӕбла-хъуӕ. Апӕ «Прогресс» фаусыгъ, инвесторӕр къызӕхъӕхӕм, фир-мӕу «Рив-Агро» ашӕыгъ, джы зӕреджӕхӕрӕр «Мега». Ау ре-нӕу, 2001-рӕ илӕсым къыще-гъӕжъагъӕу зӕсовхозым, зӕ-фирмӕми, ядиректорыр Цыкӕу Олыгъӕй.

Бӕмышӕу ащ илӕс 60 зӕ-рӕхъуӕрӕри хигъӕунӕфыкӕ-гъӕш, унӕгъо дахӕ ышӕнӕу инасып къызӕрихыгъӕри къӕт-ӕн. Ишхъӕгъуӕсӕу Мерӕмрӕ ежъырӕ шъӕуиц зӕдапӕгъ — Азӕмат, Русӕлан, Заур. Зӕ-кӕми апшӕрӕ гъӕсӕныгъӕ зӕ-рагъӕгъотыгъ, унагъохӕри ашӕ-гъӕх. Зӕшхъӕгъуӕсӕхӕр къо-рӕлӕфипплӕу ялӕхӕм ащӕгушӕ-кӕы.

Джы ащ пыдзагъӕу тиупчӕ-хӕм Цыкӕу Олыгъӕй джӕуа-пӕу къаритыжъыгъӕхӕм шъуа-щыдгъӕгъозӕн.

— Сызипӕщӕ фирмӕм жъо-кӕуплӕ гектар 2853-рӕ къегъӕ-гъуӕн. Ахӕр совхозӕу «Путь Ильичам» ичӕыгуӕхӕр арых. Очӕпщыӕ совхозыщыгъӕу «Пӕ-кӕупсӕми» ипынджыпкыгъӕхӕу гектар 530-рӕ тӕгъӕлажъ.

Корр.: Ар дӕгъу. Джы тыфӕягъ а чӕыгухӕр зӕ—

38-рӕ къытхыжъыгъ. Ащ нахъы-би къӕтхыжъыщыгъ, ау При-цепиповкӕм ылӕныкӕокӕ щыӕу мӕлӕхъо фермӕр зытетыгъӕ хъасӕр гъӕрӕкӕо тфӕмыгъӕ-тӕрӕзызӕ тигъӕгулагъ, тигъӕ-гужъуагъ, гектар пӕпчъ ащ ко-цӕу къытыгъӕр центнер 25-рӕ ныӕлӕ. Тилофшӕлагъӕхӕр джары къӕзыгъӕлыхыгъӕр нахъ, Хъӕ-лӕкъуае укӕо зыхъукӕ гъо-губгъум щыпӕыгъӕм центнер 58-рӕ гектар тельтытӕу къыт-хыжъыгъ.

Корр.: Хыныгъошхор зӕрӕжъуӕгужъуагъӕми тыщыгъуау. Адрӕхӕм ко-цым иаужырӕ гектархӕр къӕложъхӕ зӕхъум, шъо шъуиӕфшӕлагъӕхӕр цы-кӕугъӕх.

Ц.О.: Комбайнӕхӕр тимӕ-кӕагъ, тӕ комбайни 4 тилагъ шъхъаеу, фырикъуштыгъӕхӕп, ренӕу къӕщхыщтыгъ, ӕф ари-гъашӕщтыгъӕп. Зы комбайн-ми уигъӕтхъӕнӕу щытыгъӕп, бӕрӕ къуатщтыгъ. Нӕужым комбайни 4 джыри къӕзгъо-ти, чӕыопсыри зыпкъ къызӕ-уцожъым, хыныгъори къӕдгъӕ-псынӕкӕжъыгъ.

Корр.: Джы дӕгъуӕз комбайнер хъупхъӕу, анахъыбӕ къӕзыӕложъы-гъӕхӕм ацӕ къытфепӕуа-гъӕмӕ.

Ц.О.: А укъызкӕупчӕлагъӕр анахъ ӕф мыгъаӕкӕу тилӕр

ары. Механизаторхӕр дгъоты-хӕрӕп, тилӕхӕп. Зымы ӕф ышӕ-нӕу фаеп. Адыгъӕали, Хъӕ-лӕкъуаи, Пчыхъалыкъуаи, Казазовми, Прицепиповкӕми механизаторӕу ӕф зышӕн зы нӕбгырӕ къадӕкӕыгъӕп. Теу-цожь районми идгъуатӕрӕп...

Корр.: Лӕжъапкӕр ма-кӕу яотыщтын? Адӕ сы-дӕушӕу ӕф шъушӕра, техникӕм рылӕжъӕшӕтхӕр тыдӕ къышъухыхӕра? Тӕ-рӕзӕу шъогъашхӕха, гъӕлӕо-фашӕхӕр шъо-гъӕцакӕлаха?

Ц.О.: ӕфым икӕыгъо къы-фӕтӕгъоты. Краснодар, къуты-рӕу Лениным къытӕщых тыз-фӕе механизаторхӕр. Ищыкӕ-гъӕ хъумӕ, Псыфӕбӕ районим ит гъунӕгъу станицӕхӕми тадӕ-хъӕ. Арышъ, къыными, псын-кӕми механизаторхӕр къӕтӕ-гъотых, зичӕзыу губгъо ӕф-шӕнхӕри игъом зӕшӕотӕхых. Ау ахӕтӕп ахӕм ыцӕ къӕсӕ-нӕу адыгъ лӕкъуацӕлӕ. Ахӕт закъор агроном шъхъӕлӕу Гышц Налбый. Ар Щынджыӕ щыц, кӕлӕ дӕгъу дӕд, исӕнӕхъат хӕшӕыкӕышхо фырил, лӕшӕу тыфӕраз.

Трактор бригадӕр Пчыхъа-лыкъуае дӕт. Ащ механикӕу илӕр чӕчӕн кӕлӕу Арсен Да-саевыр ары. Механизаторхӕр ыпкӕ хъмылӕу тӕгъашхӕ. Лы хъмыжъукыгъӕу дгъӕпщӕры-хъӕхӕрӕп. Типщӕрыхъаӕкӕохӕу Тӕшъу Мулӕлӕтрӕ Джамырзӕ Саидӕрӕ хъупхъӕх, дӕгъоу мӕ-пщӕрыхъӕх.

Механизаторхӕу къатщӕх-рӕр зӕкӕ мафӕ къӕс яунӕ-хӕм кӕожъхӕрӕп, ащышӕхӕр къӕ-уцух, чӕщырӕ цӕлӕх. Ахӕр цӕ-гъогъоу агъашхӕх, зӕрыпӕщт-хӕ вагон цыкӕури дӕгъу, гъӕ-псӕфыпӕи гъӕпскӕыпӕи хӕт.

Лӕжъапкӕм иӕф. Механи-заторӕу жъохӕрӕм, чӕыгум игъӕушъӕбын фӕгъӕзагъӕхӕм сомӕ мин 25-м нӕсӕу мӕфӕ 26-м ятӕты. Шӕмбӕт-тхъаума-фӕхӕм ӕф ашӕу къызӕщыхӕ-кӕырӕм сомӕ мин 30 мӕзӕм къафӕкӕы. Хыныгъо лӕхъаным комбайнерхӕм ямӕзӕ лӕжъа-пкӕ сомӕ мин 60-м нӕсыгъ.

Механизаторӕу жъохӕрӕм, чӕыгум игъӕу-шъӕбын фӕгъӕзагъӕхӕм сомӕ мин 25-м нӕ-сӕу мӕфӕ 26-м къагъахъӕ.

Корр.: Техникӕмкӕ шъуиӕфхӕр сидӕу щытхӕ?

Ц.О.: Дӕеп. Комбайнӕу «Дон-1500» зыфӕлӕрӕм фӕдӕу плӕы тил, тракторхӕу МТЗ-82-м фӕдӕу 10 тӕфӕыгъа-кӕ, К-700-у — 2, Т-150-у 3 тил. Ахӕм апышӕлӕгъӕшт пхъӕла-шӕхӕри, культиваторхӕри, се-ялӕхӕхӕри, нӕмыкӕхӕри — зӕ-кӕ тищыкӕлагъӕр хъазыр. Ащ-кӕ хъызмӕтшӕлӕлӕм изӕхъӕца-кӕу Илӕс Каримовым тызщи-гъаӕкӕрӕ щылӕп.

Корр.: Джы ӕфгыгъо шъхъӕлӕу щытыр къӕ—

Шӕмбӕт-тхъаумафӕхӕм ӕф ашӕу къызӕщыхӕкӕы-рӕм сомӕ мин 30 мӕзӕм къафӕкӕы. Хыныгъо лӕ-хъаным комбайнерхӕм ямӕзӕ лӕжъапкӕ сомӕ мин 60-м нӕсыгъ.

жъугъӕкӕыгъӕ натрыфыр кӕзыгъӕ фӕмыхъоу ӕу-хыжъыгъӕнӕр ары. Къы-зӕрӕпӕуагъӕмкӕ, нат-рыф гектар 1868-рӕ шъуиӕ. Бӕкӕлай. Коцым иугъоижъын кӕыхъӕ-лы-хъӕ зӕрӕхъуӕм фӕдӕу зышъушӕыкӕ, чӕнӕгъӕ-шхохӕм шъуакъыфӕ-кӕощт. Ащ илӕхыжъын шъуфӕхъазыра, сидыгъо ӕфшӕнхӕм шъуафе-жъӕщт?

Ц.О.: Натрыф гектар 1868-р тӕркӕ макӕп. Ау ты-гъӕгъазӕ тилӕпышъ, тӕуацӕлӕ етхыпӕлӕным, анахъ охътӕшӕ-хӕм натрыфыр ӕутхыжъыным тыфӕхъазыр. Тыхъасӕхӕр дӕ-ихӕп, къабзӕх. Арышъ, ӕф ащыпшӕнӕкӕ къынышӕтӕп, лӕ-жъыгъӕ дӕгъуи къӕтхыжъынынӕу тӕгъуӕ.

Ыпшӕкӕлӕ къызӕрӕщысӕуа-гъӕу, тӕ комбайни 4 тил. ӕф зышӕшӕщтыр 3-р ары. Крылов-ской районми комбайни 4

къыкӕышт. Натрыфыр тӕкӕу шынаӕлӕшъ, игъо къызӕрӕхъоу тыфӕжъӕшт. Комбайнӕ пӕпчъ, анахъ макӕми, натрыф гек-тар 20-р мафӕм къыӕложъышт. Комбайни 7-мӕ гектари 140-р мафӕм ӕуахыжъышт. Арӕу зы-хъукӕ, натрыфым икӕӕложъын мӕфӕ 20 — 22-кӕ, анахъыбӕми 30-кӕ, тыухынӕу тӕгъуӕ. Лӕ-жъыгъӕр зӕтщӕщтыри, зыдӕд-гъӕтылӕпыщтыри хъазыр. Тӕри тонн мини 5 зырыз ацӕлӕфӕнӕу гъӕтылӕпыпӕиц ятӕгъӕшӕы.

Корр.: Шъуигухӕлхӕр Алахъым къыжъудегъӕ-хъух. Къызӕрӕпӕуагъӕм—

кӕ, Адыгъӕкӕлӕ ичӕыгу гектар 677-рӕ, Теуцожь районымкӕ очӕпщыӕхӕм яеу 530-рӕ, етӕни гек-тар 1646-рӕ шъо шъо-гъӕлажъӕ. Ахӕм янахъы-бӕр цыфхӕм ячӕыгу ӕа-хъых. Сид ахӕм яшъу-тырӕр?

Ц.О.: Чӕыгу ӕахъ пӕпчъ лӕ-жъыгъӕ килограмм 500-рӕ дӕ-гъӕ литрӕ 20-рӕ ятӕты ыкӕи чӕыгум пае къафагъӕхъырӕ къагъулахъыри афӕтӕты.

Корр.: Мы лӕхъаным ӕфгыгъо шъхъӕлӕу щыт-хӕм ащыщ къыхъащт илӕсым игъӕбӕжъу непӕ лӕпсӕшӕу фӕшыгъӕ-ныр, бжыхъасӕхӕр игъом, шӕпхъӕ гъӕнӕ-фагъӕхӕм адиштӕу хӕлхъ-хъӕгъӕнхӕр. Ахӕмкӕ гу-хӕлхӕр, ӕфшӕлагъӕу шъуиӕхӕр сид фӕдӕха?

Ц.О.: Мыгъӕ бжыхъасӕхӕр гектар 655-м ащытшӕшӕтхы. Ащ щыцӕу гектар 400-р жъо-гъах (ари зигугъу къӕтшыгъӕ сводкӕу юныгъом и 3-м къа-гъӕхъазырыгъӕм итӕп), лӕжъы-гъӕшхо къӕзытырӕ чылӕпхъӕ лӕпкышӕлӕхӕу «Лебедь», «Ут-риш», «Этнос» зыфӕлӕхӕрӕм афӕдӕхӕу апӕрӕ репродукции зилӕ тонни 150-рӕ дгъӕхъазы-рыгъах. Тымыгъӕтысхъӕзӕ, чӕы-гур дгъӕхъазыр зыхъукӕ, гек-тар пӕпчъ аммофос килограм-мишъӕ дыхӕтӕлхъащт. Ащ пае минеральнӕ чӕыгъӕшӕу тонн 50 кӕӕтщӕгъах. Мы мафӕхӕм ти-механизаторхӕм етӕпщыгъӕу бжыхъасӕхӕр зыщыдгъӕбӕгъош-хӕ хъасӕхӕр агъӕхъазырых. Мафӕхӕр фӕбӕхӕми, бӕшӕлагъӕу къӕщхыгъӕпышъ, чӕыгур пытӕми, механизаторхӕм зӕрӕпӕкӕу ӕф ашӕ. Непӕ тракторишмӕ чӕыгур ажъо, тӕумӕ лӕшъошхо-хӕр апышӕлагъӕу агъӕушъӕбы.

НӕХӕЕ Рӕмӕзан.

Лакъор маклэми...

Меркицкэхэр лэкъошхоу щытхэп, къоджабэми адэсхэп, ащ тетми, чыплэбэм ащызэлашлэх, шулагуэу ялэр маклэп. Лакъом инахыжхэм ащыцэу Аминэ Совет хабзэм апэу гоуцагуэмэ, пытэу ищылэныгъэ ащ езыпхыгъэмэ ашшэ. Гъэтхэлэ мазэм, 1920-рэ ильэсым Дзэ Пльыжым щыщ шыудзэ Нэтыхуае кыизеклуанлэм, зэолхэм алэгъоклыгъэмэ Меркицкэ Амин ахэтыгъ. Апэрэ унэгъо 18-у Суворовэ-Черкесскэ кыиклыжыкх Нэтыхуае къэкложыгъэмэ ар ащыщыгъ. 1926-рэ ильэсым зэдэлэпылэжыгъэнымккэ мэкъумэщышлэмэ яобществэ икомитет агъэпсыгъагъ. Ащ апэрэ тхьаматэ Меркицкэ Амин фэхъугъагъ. Лофшлэнхэр зерифэшъуашэу зэхэцэгъэнхэмккэ, мэкъумэщ псэуальэхэр комитетым егъэгъотыгъэнхэмккэ бэдэд тхьаматэм лофыгъоу зэшлуиыгъэр.

Аминэ ыккы Ибрахимэ 1909-рэ ильэсым мэкъумэщышлэ унагъо кыххуагъ. Къыизыщыгъэ къуаджэу Хьатрамтыку яунагъо дэсыгъ 1924-рэ ильэсым нэс, нэужым къэкложыгъэх чыплэклэм. Ибрахимэ а лъэхъаным классипл хьурэ ублэллэ еджаплэр къыуыгъэу щытыгъ. Шышхъэлум и 13-м, 1926-рэ ильэсым комсомолым хэхъагъ, ячейкэм илофшлэн чанэу хэлажъэщыгъ.

А лъэхъаным къоджэдэсхэр анахь зыгъэгумэкыхэрэм ащыщыгъ чылэм еджаплэ зэрэдэмэтыгъэр. А лофым изэхэфын къоджэдэсхэм Ибрахимэ фагъэзэгъагъ, комсомол ячейкэми ащ дыригъэштэгъагъ. Ибрахимэ куоу лофым егупшыси, еджаплэм иккызулэхын къоджэдэсхэр зэригъэгумэкыхэрэр къырилотыклэу

письмэ-лъэлүхэр хэку комите-тымрэ хэку исполкомымрэ афи-гъэхыгъэх. Культпросветымккэ ВКП (б)-м ихэку комитет илэ-шхьэтэтэу Ч. Мызэгъымрэ хэку исполкомым исекретарэу Ю. Из-шынэмрэ Ибрахимэ кыды-рагъэштагъ. 1926-рэ ильэсым ибжыхъэ Нэтыхуае классипл хьурэ ублэллэ еджаплэ кыищы-зэлуахыгъагъ.

1926 — 1927-рэ ильэсхэм Ибрахимэ Адыгэ клэлэгъэдэжэ техникумым шеджагъ, ау ар къыуышнэу хьугъэп: хылыгъэу сымэджагъ. Нахышлуо зэхъу-жым, тлэкүрэ тым хызымэт лофхэмккэ дэлэпылагъ. 1929-рэ ильэсым къалэу Краснодар дэт псэолъшл курсхэм агъагло. Лоф-шлэн зэфэшхьафхэр ыгъэцэкля-гъэх Ибрахимэ: еджэккэ-тхаккэ пстэуми ягъэшлэгъэным ипункт ипэцагъ, колхоз-совхозхэр зэхэ-цэгъэным хэлэжъагъ, милицием лоф шишлагъ, следователыгъ.

Меркицкэ Ибрахимэ Хэгъэгу ззошхом хэлэжъагъ, контрраз-ведкэм иотдел иследователыгъ, Кавказыр къыуышнэу, «Чыгу залэм», Новороссийскэ ащы-зэуагъ. Хэгъэгу ззошхом иор-денэу апэрэ степень зилэр, Жьогъо Пльыжым иорден, медальхэр къыфагъэшъошагъэх. 1946-рэ ильэсым дзэм кыхэклы-жыгъ. Зэоуж ильэсхэм чыплэ зэфэшхьафхэм ащылэжъагъ. 1986-рэ ильэсым итхыгъэу «Мой аул Суворово-Черкесский — Натухай» зыфилоэрэ къыдэклыгъ. 1987-рэ ильэсым идунай ыхъо-жыгъ.

Ибрахимэ ыккыу Кимэ Адыгеим изаслуженнэ журна-лист, гъэзет зэфэшхьафхэм лоф ащишлагъ, 1972-рэ ильэсым кыищегъэжъагъэу СССР-м ижур-

налистхэм я Союз хэт. Итхы-гъэхэр журналэу «Зэкъошны-гъэм» инэклубгъохэм пчъагъэрэ къыхаутыгъэх. Меркицкэ Рус-лан, Марыет, Сарэ клэлэгъа-джэхэу лоф ашлэ. Советскэ Со-юзым и Пльыжыгъэу Андырхъое Хьусен ыцлэккэ зэхэцэгъэгъэ зэнэкъокъум илауреат, Крас-нодар краим ижурналистхэм я Союз зиклэщэклогъэ зэнэкъо-къоу «Цыф лъэпкъ зэфэ-шхьафхэм язэфыщытыклэхэр гъэпытэгъэнхэм ыкли нахышлу шыгъээнхэм» зыфилоэрэм иди-пломант. Усэхэр урысыбзэккэ адыгабзэккэ ытхыгъэхэу илэх.

Меркицкэ Аскэр — Ибра-химэ ыккы. Еджагъ, гъэсагъэ, яти, ятэжи арегъушхо. Летчик-хэр зыщырагъэджэрэ еджаплэм члэсэу космонавтэу Ю. Гагари-ным деджагъ. Милицием ика-питан, пенсием щыл. Меркиц-кэ Рэщыдэ Аминэ ыккы 1912-рэ ильэсым чылэу Суворово-Черкесскэ кыищыгъу. Мы чы-лэр Краснодар краим и Анап-скэ район щыщ. Рэщыдэ Адыгэ клэлэгъэгъэжэ техникумым члэ-сызэ, усэ тхыным пыщагъэ ху-гъагъ. Техникумыр къызеухым, АНИИ-м лоф шишлагъ, тхакло. «Адыгэ макъэм» бэрэ Рэщы-дэ фэгъэхыгъэ тхыгъэхэр кы-хьагъэх.

Ипсауныгъэ елытыгъэу Хэ-гъэгу ззошхом клонэу Рэщыдэ хьугъагъэп. Нэмыц техаклохэм 1942-рэ ильэсым ишышхъэлэу мазэ Нэтыхуае заштэм, яшагу, янэ ыпашхъэ, усэккэ клалэр щауклыгъ, итхыгъэхэр лъэпкъым къыфигъэнагъэх.

Меркицкэ лакъор мыбэми, цыф шлэгъуабэ кыхэккыгъ.

ХЪУЩТ Щэбан.

Игъом тхылыгъэр агъэхъазырынхэ фае

Хэбзэгъэуцугъэу щылэм кыи-зэрэдилъытэрэм тетэу игъом пенсиер афэгъэнэфэгъэныр Урысые Федерацием пенсиер хэмккэ и Фонд ичылплэ къулы-къоу Адыгэ Республикэм щылэм ипшъэрлыгъэ шхьалэхэм зыклэ ащыщ. Ащ елытыгъэу ахэр пенсиер клонэу щыт цыфхэм кыаджэх мэзи 3 — 4 фэдиз щылэу ищылкэгъэ тхылыгъэр кыи-рахылылэнхэу.

Шьугу къэтэгъэккыжы Уры-сыем щыпсэурэ бзылыфгыгъэхэр ильэс 55-м, хьулфгыгъэхэр — ильэс 60-м пенсиер зэрэклогъ-рэр. Ащ нэфэшхьафэу ипла-лэм къыпэу пенсиер клонхэм-ккэ фитыныгъэ зилэ цыф куп гъэнэфэгъэхэри щылэх. Гушылэм пае, лофшлэным епхыгъэ хэбзэ-гъэуцугъэм кыизэрэдилъытэрэм тетэу псауныгъэмккэ зэрарэу ыкли хылыгъэу щыт лофшлэнхэр зыгъэцэккэхэрэм, ицылкыгъом кыищегъэжъагъэу сэкъатныгъэ зилэ клэлэцылкыгъэр зыплүхэрэм ащ фэдэ фитыныгъэ ял.

Пенсиерхэмккэ къулыкъу гъэ-нэфэгъэхэм уахъти ящыклагъ цыфыр пенсиер клонымккэ фи-тыныгъэ зэрилэр къэзыгъэшъы-пкъэжырэ тхылыгъэр ауллэ-ккыгъэ. Лофшлэплэм аштэ е кыиуагъэккы зэхъум унашъоу ашыгъэхэм хэуконыгъэхэр, джащ фэдэу лоф зэришлэрэр къэзыушыгъатырэ тхылым дэтхэгъэхэми мытэрэзыныгъэ горэхэр къахэккыгъэ ыпэккыщт.

Тхылыгъэу кыирахылылэхэрэм атэтэу Адыгэ Республикэм ичылплэ къулыкъухэм яспециа-листхэм пенсиер зыгъэхъа-зырырэм ильэс пчъагъэу лоф зэришлагъэр ыкли ахъцэу кыи-гъэхъагъэр зыфэдизыр ауллэ-ккы. Ащ нэфэшхьафэу, ищылкэ-гъэ хъумэ, архив учреждение-

хэр кыизфагъэфедэх, тхылыгъэу кыирахылылагъэхэм арытхагъэр тэрэзмэ ыкли екъумэ зэхафы.

Игъом пенсиер агъэнэфэ-ным пае мы кыиклэлэпыклорэ тхылыгъэр пенсиерхэмккэ фон-дым кыирахылылэнхэ фае:

— *паспортыр е нэмыккэ тхы-лэу цыфым ыныбжэ, чыплэу зыщыпсэурэр, хэгъагоу зиграж-даниныр къэзыгъэнафэхэрэр;*

— *ыпэккыуацлэ, ыцлэ, ятэ*

ыцлэ зэхъоклыныгъэ зэрэфэ-хьугъэр къэзыгъэшъыпкъэжы-рэ тхылыгъэр;

— *клэлэцылкыгъэ ацлэккэ кыидахыгъэ свидетелыгъэр;*

— *2002-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м нэс зэккэлэпыккы мазэ 60-м (е ильэси 5-м) лэ-жъапккыу илэгъэм ехылылэгъэ справкэхэр;*

— *лофшлэныр зыфэдэр къэ-зыушыгъатырэ, джащ фэдэу фэгъэклотэныгъэ зилэ пенсиер фагъэнэфэным пае ищылкэгъэ тхылыгъэр;*

— *гъэсэныгъэу илэр къэзы-ушыгъатырэ тхылыгъэр;*

— *унагъомккэ лоф зышлэн зымылыгъэщт цыфхэу еж ылыгъын фаеу щытхэр зыдэ-щылэхэм япхыгъэ тхылыгъэр;*

— *Темыр Чыжъэм ыкли ащ фагъэдэрэ чыплэхэм ащылэ цыфхэр зыщыпсэуэхэрэр къэ-зыушыгъатырэ тхылыгъэр;*

— *лофшлэнымккэ амап иккыу зэримылэр къэзыушыгъатырэ тхылыгъэр.*

Игъом ыкли тэрэзэу пенсиер кыиуагъэным пае пенсиер клонэу щытым зэккэ тхылыгъэу ищылкэагъэр кыиын фае.

Урысые Федерацием пенсиерхэмккэ и Фонд иккыуагъэу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-къулыкъу

Къэралыгъо, муниципальнэ къулыкъум, къолъхъэ тын-лэхыным пэуцужыгъэным яхылылэгъэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцэккэрэм прокурорхэм гъунэ лъафы

Урысые Федерацием и Генеральнэ прокуратурэ игъэлорышлэплэу Къыблэ федеральнэ шьолпырым щылэм къэралы-гъо, муниципальнэ къулыкъум, къолъхъэ тын-лэхыным пэуцужыгъэным яхылы-лэгъэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцэккэрэм гъунэ зэрэлъафырэр ыуллэклүгъ. Мы ильэсыр къызиыхъагъэм щегъэжъагъэу зигугъу къэтшыгъэ хэбзэгъэуцугъэр гъо-гогъу мин 23-м ехъуккэ аукъуагъэу Къыблэ федеральнэ шьолпырым ипро-курорхэм кыиуагъэщыгъ ыкли ащккэ ищы-клэгъэ лофтхьабзэхэр зэрахъагъэх.

Шэлхъэ-хэбзэ актхэр кыидагъэккыгъэ зыхъуккэ, Урысые Федерацием ишъо-лпырхэм якъэралыгъо хабзэ иорганхэм къэралыгъо къулыкъу лэнатлэхэм алуагъа-хъэхэрэм апае квалификационнэ шапхъэ-хэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм кыищы-дэмылытагъэхэр шьолпырым шаштагъэ-хэу прокурорхэм агъэунафыгъ. Джащ фэдэу къулыкъушлэхэм хэхъоу, мылькоу ялэм, хьарджэу ашыгъэм, мылькумккэ пшъэрлыгъэу ялэм яхылылэгъэ къэбархэр зэралэклагъахъэрэ шыккыу федеральнэ къулыкъухэм агъэнэфэгъэр пчъагъэрэ зэраукуагъэри нафэ къэхъугъ.

Гушылэм пае, Адыгэ Республикэм игъэцэккэло хабзэ илофышлэхэм япон-мочиехэм яхылылэгъэ шэлхъэ-хэбзэ акт заулэу республикэм шаштэгъагъэ-хэм фитыныгъэ къаратыштыгъэ лыхъун лофтхьабзэхэр зезыхъэрэ органхэм ара-гъэхъырэм фэдэ тхылыгъэр гъэцэккэло хабзэм ифедеральнэ къулыкъухэм афа-рагъэхъынэу. Республикэм ипрокурату-рэ клэщакло зэрэфэхъугъэм тетэу шэлхъэ-хэбзэ актхэр хэбзэгъэуцугъэм диштэу нэужым агъэпсыжыгъэх.

Кадрэ къулыкъухэм хэуконыгъэу

ашыхэрэр зэхэзыфырэ, лэнатлэ пшъэ-рылхэр зэрагъэцэккэрэм гъунэ лъызы-фырэ, лэжъаглохэм азыфагу земызэгъы-ныгъэу къытаджэхэрэр дэзыгъэзыжырэ комисионерхэу къэралыгъо хабзэм иккы-лыкъухэрэ чыплэ зыгъэлорышлэжы-нымккэ къулыкъухэрэ ащызэхэцэгъэхэм хэуконыгъэхэр ашыгъэхэу прокурорхэм кыиуагъэщыгъ. Къэралыгъо, муниципаль-нэ къулыкъушлэхэм шапхъэу щылэхэр кыидальытэщыгъэп, къулыкъум епхыгъэ пшъэрлылхэр агъэцэккэщыгъэп. Къулы-къушлэплэм зэрэлүгъэзэ, предприниматель лофым пылыгъэхэри, коммерческэ ор-ганизациехэр зэрагъэлорышлэрэмккэ фэдэ кыизлэккыгъэщыгъэхэри, лофшлэн къази-тыхэрэм хэхъоу, мылькоу ялэм ехылы-лэгъэ къэбархэр ашлэзыуэфыщыгъ-гъэхэри ахэм къахэккыгъэх.

Гушылэм пае, Краснодар краим щыщ специалистэу экономикэмккэ край мини-стерствэм щылажъэрэм лофшлэныр къе-зытыгъэм предприниматель лофым зэрэ-пылпыр шулушъэфыгъ. Краснодар краим идепартаментхэм ащыщ горэм илофыши-тлүмэ амыгъэкощырэ мылькум хэхъэрэ, коммерческэ мэхъанэ зилэ, квадратнэ метрэ мини 4,6-рэ хьурэ псэоллэ 8 яунаеу зэралэм, ахэм чыгу лахьхэр зэраубытыгъэм, коммерческэ организа-циехэм зэрахэлажъэхэрэм яхылылэгъэ къэбархэм ашхъэ кыирахыгъагъэп. Краснодар краим ипрокуратурэ зэрэ-клэдэугъэм тетэу ахэр лэнатлэхэм къа-луагъэккыгъэх.

Астрахань хэку Думэм идепутатитлү-мэ хэхъоу, мылькоу, мылькумккэ пшъэ-рылхэу ялэхэм яхылылэгъэ справкэу

алэклагъэхъагъэхэм ахэр коммерческэ организациехэм зэрахэлажъэрэр арыты-гъэп. Хэкум ипрокурор мы лофым изэ-хэфын зызыфэгъазэм, зы депутатым лэнатлэу ылыгъыгъэр кыигъэтлылжыжыгъ, адрэр пшъэдэккыжыгъэу ыхьырэмккэ гъу-нэккэ гъэнэфэгъэ зилэ обществэм кыиуагъэжыжыгъ.

Адыгэ Республикэм ипрокуратурэ ышыгъэ унашъом тетэу ЗАГСым игъэло-рышлэплэ илофышлэ 12-у фэтэрхэр, чыгу лахьхэр, автотранспортыр декларацием кыиуагъэжыгъэуагъэхэм пшъэдэккыжы арагъэхыгъ.

Къэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм якад-рэ подразделениехэм тэрэзэу лоф зэра-мышлэрэм кыиуагъэу уголовнэ пшъэдэ-ккыжэ зэрагъэхъыгъагъэхэр къэралыгъо къулыкъушлэплэм аштэхэу мэхъу. Гушыл-лэм пае, Къалмык Республикэм лофшлэ-нымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэккэ и Министерствэ юридическэ отдел ипа-цэу агъэнэфэгъагъ Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 206-рэ статья ия 2-рэ лахь кыищыдэлытэгъэ уголовнэ пшъэдэккыжы тапэккэ зэрагъэхъыгъагъэр. Республикэм ипрокуратурэ лъэлэу тхылыгъэу кыиуагъэжыгъэу зызэхафы нэуж къэ-ралыгъо граждан къулыкъу лэнатлэм ар кыиуагъэккыгъ.

Прокурорхэм зэхэцэгъэгъэу уплэ-ккыгъэм нафэ кыизэралыгъэмккэ, лоф-шлэн къазиытыхэрэм къэралыгъо е му-ниципальнэ къулыкъу лэнатлэхэм алу-тыгъэхэр аштэхэ зыхъуккэ, къулыкъушлэ-щыгъэм ыпэккэ лофшлэн къэзытыгъа-гъэм лофшлэн е граждан-правовой зэзэ-гыныгъэ зэрэдишлыгъэмккэ макъэ ра-

мыгъэлужыгъэу бэрэ кыиуагъэ. Прокурор-хэм зэхэцэгъэгъэу тхылыгъэм атэтэу Урысые Федерацием административ-нэ хэбзэуконыгъэхэмккэ и Кодекс ия 19.29-рэ статья кыищыдэлытэгъэ адми-нистративнэ пшъэдэккыжы ахэм арагъэ-хыгъ.

Мы ильэсым иапэрэ клэлэныккы кыи-клоцкэ къэралыгъо, муниципальнэ къулы-къум, къолъхъэ тын-лэхыным апэуцу-жыгъэным яхылылэгъэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъу 23702-рэ шьолпырым щаукъуа-гъэу прокурорхэм кыиуагъэщыгъ. А хэу-коныгъэхэр дэгъэзыжыгъээнхэм тегъэ-псыхъагъэу тхылыгъэ 1089-рэ хыкумхэм алэклагъэхъагъ, нэмыккэ тхылыгъэ 5242-рэ арахылылагъ. А тхылыгъэм захаплэхэм нэбгырэ 4640-мэ пшъэдэккыжы арагъэ-хыгъ, лэнатлэ зылыгъэ нэбгырэ 98-мэ хабзэр амыукогъэу афагъэпытагъ. Про-курорхэр зэрэккэлэулыгъэхэм тетэу нэб-гырэ 917-мэ административнэ пшъэдэ-ккыжы арагъэхыгъ. Прокурорхэм зэха-гъэуцогъэгъэу уплэккыгъэм яматериал-хэмккэ уголовнэ лофи 164-рэ кыизэ-луахыгъ.

Къэралыгъо къулыкъум, къолъхъэ тын-лэхыным зэрэпэуцужыгъэхэм яхылылэгъэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцэккэрэм проку-рорхэм гъунэ зэрэлъафырэр ыкли хабзэр кыизэралытэу Урысые Федераци-ем и Генеральнэ прокуратурэ игъэлоры-шлэплэу Къыблэ федеральнэ шьолпы-рым щылэм ренэу еуплэккы.

Урысые Федерацием и Генеральнэ прокуратурэ игъэлорышлэплэу Къыблэ федеральнэ шьолпырым щылэм иотдел ипрокурорэу, юстициемккэ советник шхьалэу Н. В. КУЗИНА

Чылэу Алыуарэ (Бжыхъэкъуае) ихъишъ

1880-рз илъэсым Бжыхъэкъоежырэ Екатеринбургскэ уездым иящэнэрэ участкэ чылаклэу хъахъагъэу хэтыгъ. Ар къэзыушыхъатырэр адыгэ республиканскэ хъарзынэщым къычлэгъотэгъэ документыр ары («Посемейные списки жителей аула Бжегокай Екатеринбургского уезда в 1880 г.» фонд 21, номер описи 1, единица хранения 6).

А лъэхъаным ехъуллэу Бжыхъэкъуае дэсыгъэхэр зэхэкхи, чылитлу хъугъагъэх: Бжыхъэкъоежымрэ Бжыхъэкъояклэмрэ. Унэгъо шитлу фэдизэу Бжыхъэкъуае дэсыгъэхэм ащыщэу Бжыхъэкъоежым къыдэнэжыгъагъэр зэклэмкли шъэныкхорэ щырэ.

Лакхорэу Бжыхъэкъоежым щыпсэунэу къыдэнэжыгъагъэхэмрэ ахэм яунагъохэм цыфэу арысыгъэхэмрэ шъуащыдгъэгъуазэ тшлэгъу.

Нэбгырэ пэпчэ пытхэгъэ пчъагъэм къыгъэлъагъорэр 1880-рз илъэсым тельытагъэу ыныбжыгъэр ары.

1. Юнкерэу Барцо Шъэуай — 46 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Кокос — 42-рз. Ыкхорэ: Шумаф — 22-рз (ащ ишъхъэгъусэу Хъаджэкоз — 17), Хъалау — 13, Хъаджмос — 10, Сахъид — 6, ипхъорэльфхэр: Зеклошы — 28-рз (ащ ишъхъэгъусэу Хъабзиз — 26-рз), Хъахъуж — 14, Былал — 15, ахэм ашыпхъоу Цацлык — 12, ахэм янэу Хъаджыхъан — 50, яунарысэу Батэкъу.

2. Асланов Егор — 39-рз (ермэл), ишъхъэгъусэу Анна — 32-рз. Акъоу Сергей — 10, апхъоу Мария — 6.

3. Бэджашэ Хъут — 35-рз (шапсыгъ), ишъхъэгъусэу Дышъэхъан — 26-рз. Акъохэу Сахъид — 6, Сахъатчэрый — 1, апхъоу Хъымсад — 6, Хъут ышэу Бэрэкъу — 23-рз, янэу Гошан — 58-рз.

4. Бжъэшлэу Гъучыпс — 39-рз (шапсыгъ), ишъхъэгъусэу Цац — 30. Апхъухэр: Заурхъан — 6, Сурэтхъан — 1, Гъучыпсэу ышэу Алкъэс — 32-рз, ащ ишъхъэгъусэу Цэцэжый, акъоу Хъаджмос — 3. Зэшымэ янэу Хъаджэгуаш — 58-рз.

5. Барцо Тыу — 43-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Нагу — 37-рз. Акъохэр: Хъаджыбор — 14, Къасым — 5. Апхъоу Хъэжыжый — 16.

6. Барцо Тальэуастэн — 27-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъацац — 23-рз. Апхъоу Тилъап — 3, Тальэуастэн ышэу Нухъ — 21-рз.

7. Барцо Балухъ — 37-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Кокон — 37-рз. Акъохэр: Мэджыд — 13, Къэлэубат — 9. Апхъухэр: Пац — 15, Къэлэхъан — 8, Фатимэт — 3.

8. Барцо Шъуай — 38-рз, ишъхъэгъусэу Хъан — 35-рз. Акъохэр: Саллэ — 11, Мыхъамод — 5, Хъаклмаф — 3. Апхъоу Хъаный — 17.

9. Прапорщикэу Бжыхъэкъоу Алкъэс — 92-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Зэклуж — 43-рз. Акъохэр: Пшышъэо-къан — 27-рз, Дэгужый — 25-рз, Алмэкъсэт — 23-рз, Адэлджэрий — 20, апхъоу Гошэфыж — 21-рз.

10. Барцо Чэчэжый — 28-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Нэхъурай — 25-рз. Апхъухэр: Хъымсад — 8, Гошсэхъу — 3, Дышъэхъан — 2. Чэчэжыы ышыхэр: Хъакъар — 34-рз, Ныупакъ — 22-рз, Джашъу — 21-рз, Нану — 15; ышыпхъоу Молэхъан — 16, янэу Хъацац — 47-рз.

11. Барцо Хъатыхъу — 45-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Бэсэрхъан — 36-рз. Акъохэр: Бязрыкъу — 22-рз, Теуцожъ — 8, апхъоу Хъацац — 16. Хъатыхъу ышэу Гъучыпс — 33-рз, ишъхъэгъусэу Сас — 25-рз, акъоу Шумаф — 10, апхъоу Цицу — 4. Хъатыхъу ышэу Тхъайшъау — 31-рз, ишъхъэгъусэу Налмэс — 26-рз, акъоу Къэрэгъулан — 4, апхъухэу Хъасас — 7, Хъурай — 3. Зэшымэ ашыпхъоу Цац — 17, янэу Заз — 76-рз.

12. Барцо Хъанэшъу — 39-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Нашхъо — 31-рз. Акъохэр: Хъаджумар — 10, Аслъанбэч — 3. Апхъухэр: Молэхъан — 7, Мысырхъан — 5. Хъанэшъу ышэу Едыдж — 35-рз.

13. Бэджашэ Мыхъамэт — 62-рз (шапсыгъ), ишъхъэгъусэу Гуагу — 44-рз. Акъохэр: Къэрбатыр — 27-рз, Хъату — 17. Апхъухэр: Кулац — 22-рз, Нашхъо — 20.

14. Дэрбэкъо Матухъу — 61-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъакуаку — 53-рз. Акъохэр: Хъаклэшъау — 21-рз, Едыдж — 20, Ереджыб — 17. Апхъоу Гъэгус — 21-рз.

15. Жанэ Тыгъужыкхъу — 57-рз (шапсыгъ), ишъхъэгъусэу Хабз — 51-рз. Акъохэр: Хъахъу — 15, Цыкылудэ — 15. Апхъоу Гъуклэхъан — 12.

16. Жъажыы Къуй — 41-рз (абдзах), ишъхъэгъусэу Хъаджыхъан — 35-рз. Акъохэр: Хъаджымэт — 11, Хъаджумар — 8. Апхъоу Гошэхъан — 5. Къуй ышыхэу Тыгъужъ — 45-рз (ащ ыкхъоу Къызбэч — 19) ыкли Къэлэмэт — 18. Янэу Рахъмэт — 70-рз.

17. Жъажый Мышъэост — 49-рз (абдзах), ишъхъэгъусэу Хъатхъан — 42-рз. Акъоу Исхъакъ — 21-рз. Апхъухэу Цыц — 15, Амыд — 11.

18. Къэлэкхъутэкъо Зэчэрый — 40 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Нашхъо — 33-рз. Акъоу Лылый — 14. Апхъухэу Гошэхъан — 17, Сурэтхъан — 7.

19. Къэлэкхъутэкъо Лау — 27-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъаджыхъан — 25-рз. Акъоу Ибрахым — 11. Лау ышыхэр: Губгъ — 22-рз ащ ишъхъэгъусэу Цэцэжый — 17, Хъахъурай — 12 ыкли Лъэклэк — 9. Янэу Сыкыфахъ — 49-рз.

20. Лаикъо Умар — 68-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъаклас — 64-рз. Акъоу Платыж — 38-рз, ишъхъэгъусэу Нашхъо — 28-рз, акъоу Гъучыпс — 3, апхъоу Хъаджыхъан — 10.

21. Пчэнышъое Хъаджэбий — 40 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъаджыхъан — 27-рз. Акъоу Ибрахым — 2. Апхъухэу Гошэфыж — 9, Мелэч — 8, Хъацац — 7, Мерэм — 1.

22. Пчэнышъое Хъаджыбирам — 40 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъаклэкъаш — 33-рз. Акъоу Сагатчэрый — 6, апхъоу Гошэхъан — 10.

23. Пчэнышъое Хъаджэбий — 35-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Цылык — 25-рз. Акъоу Ибрахым — 4. Апхъоу Мелэч — 3. Хъаджэбий ышэу Баз — 31-рз, янэу Мэзгуаш — 65-рз.

24. Пчэнышъое Хъадж-Хъасан — 68-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Мэзы-хъаб — 51-рз. Акъохэу Теуцожъ — 21-рз (ащ ишъхъэгъусэу Азыхъан — 19, акъоу Якъуб — 1), Шъау — 12, Хъаджымэт — 11, Умар — 9. Хъадж-Хъасан ыпхъухэу Мелэчхъан — 14, Гошсэхъу — 18.

25. Пчэнышъое Хъаджэкхъул — 44-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Дад — 38-рз. Акъохэу Ислам — 19, Хъусен — 5. Апхъухэу Шыпхъуклас — 11, Фатимэт — 10, Атымэт — 9, Хъымсад — 2.

26. Шъхъэныкхъо Хъаджэбий — 75-рз (бжъэдыгъу), ыкхъоу Мыхъамэт — 25-рз, ишъхъэгъусэу Циц — 18. Ахэм акъоу Тхъайхъак — 1.

27. Шъоумыз Къамгъаз — 58-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъацац — 38-рз. Акъоу Гъотыж — 15. Апхъоу Типхъуклас — 14.

28. Шъоумыз Хъамат — 44-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хэбзэжъ — 31-рз. Акъоу Ереджыб — 23-рз. Апхъоу Къадырхъан — 14.

29. Шъоумыз Тыгъужъ — 68-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Гошэфыж — 53-рз. Акъоу Пытыхъу — 22-рз. Гошсэхъу ышыпхъоу Молэхъан — 44-рз. Пурэу Дышъэхъан — 16.

30. Шъоумыз Пэчлэхъу — 34-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Амыд — 23-рз. Акъоу Джашъу — 12. Апхъоу Хъаджэкуз — 11. Пэклэхъу янэклэ ышэу Хъатыу — 13, ышыпхъухэу Чэчэжый — 16, Хъаджэт — 12. Ахэм янэу Нагъо — 75-рз. Япхъорэльфэу Абутилэб — 7. Яунэныорысэу Заз — 90-рз.

31. Тырку Цылык — 41-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Гошмаф — 28-рз. Акъохэу Хъаджымэт — 12, Исмахыл

— 9. Апхъухэу Хъапакъ — 12, Хъаджфатым — 5. Янысэ шъузабэу Хъацац — 39-рз (ащ ыкхъоу Гъучыпс — 1, ыпхъоу Шыгъотыжъ — 14).

32. Тырку Бэчыр — 54-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъао — 30.

33. Лый Къылыш — 50 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Сэтэнэ — 38-рз, акъохэу Сэлмэн — 18, Юсыф — 12, Индрыс — 13. Апхъоу Хъаклэкъаш — 5. Къылыш ышэу Бай — 48-рз, ишъхъэгъусэу Куаку — 35-рз. Акъохэу Мос — 16, Осмэн — 1. Апхъоу Тутай — 7. Къылыш ышыпхъоу Фатимэт — 39-рз, ыкхъоу Хъатит Къырымчэрый — 18.

34. Тырку Плат — 30 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Пако — 29-рз, Къар — 27-рз, акъохэу Адышэс — 8, Сэлатчэрый — 3, Долэтчэрый — 2, апхъоу Гошэунай — 10, янэу Хэбзэжъ — 54-рз.

35. Тырку Азыбай — 88-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Пако — 48-рз, акъохэу Хъатыхъу — 35-рз, ишъхъэгъусэу Сас — 29-рз. Ахэм акъохэу Хъаджымэт — 6, Мэджыд — 5, апхъоу Хъаный — 3, Къуйжый — 31-рз, ишъхъэгъусэу Дзэкъаш — 18, Мэлыхъ — 25-рз, Елмыз — 13, Шъалихъ — 11. Азыбай ыпхъухэу Амыд — 18, Фатимэт — 19. Дышъэхъан — 9.

36. Тырку Анзаур — 55-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъаджыхъан — 43-рз, акъохэу Джашъу — 22-рз, ишъхъэгъусэу Наужый — 17, акъоу Махъмуд — 1, Чэтыкхъу — 12.

37. Тырку Трухъ — 33-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Азэхъан — 28-рз, акъоу Ибрахым — 4. Трухъ ышэу Нэкхэрэжъ — 48-рз, ишъхъэгъусэу Нашхъо — 28-рз, апхъухэу Хъаджыхъан — 4, Кошхъан — 1.

38. Хъадыпэшъоу Алэ-Хъаджэ — 78-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Дэнэхъан — 68-рз. Акъохэу Мос — 41-рз, ишъхъэгъусэу Гошпакъ — 30, акъохэу Къадырбэч — 12, Заурбэч — 11, Исмахыл-Хъусен — 3, апхъухэу Хъаджыхъан — 13, Нагъо — 11, Матыу — 36-рз, ишъхъэгъусэу Амыд — 33-рз, апхъухэу Гук — 13, Нэкур — 11, Мак — 10, Азэхъан — 7, Гъаш — 5, Залихъан — 2.

39. Хъадыпэшъоу Исхъакъ — 54-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Сипхъуклас — 41-рз. Акъоу Купзэч — 23-рз. Апхъоу Фэмый — 18.

40. Хъатитэ Джэрий — 40 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Нак — 30. Акъохэу Аслъанбэч — 13, Лыу — 12, Мурат — 5. Апхъухэу Хъаджэт — 9, Сас — 7.

41. Хъатитэ Лъэпшъау — 52-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Къар — 44-рз. Акъоу Къэлэшъау — 20. Апхъоу Цыу — 19.

42. Хъатитэ Хъабыт — 47-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Залихъан — 34-рз. Акъохэу Зеклошы — 27-рз, Пытлац — 17, Хъаджыбор — 12, Умар — 9, апхъухэу Гошэфыж — 14, Чэбэхъан — 7, Хъабыт ышыхэу Дэдау — 38-рз, ишъхъэгъусэу Нэшхожый — 42-рз, акъохэу Едыдж — 10, Хъаджымэт — 9, Сахъид — 5. Апхъухэу Загирэт — 13, Хъаджыхъан — 18, Алэ — 35-рз.

43. Хъатитэ Мыхъамэт — 42-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Цац — 32-рз. Акъохэу Адышэс — 11, Ибрахым — 10, апхъухэу Нэкхъар — 10, Залихъан — 8, Мысырхъан — 1.

44. Хъатитэ Хъаджпакъ — 25-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Гошхъан — 19, Хъаджпакъ янэу Гуахъ — 58-рз.

45. Хъатитэ Цыклужый — 35-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Гъуклэхъан — 24-рз, акъохэу Хъаджымел — 11, Сэфэрбий — 3, апхъухэу Салма — 12, Фатимэт — 8, Хъымсад — 5.

46. Хъоткхъо Тамыхъу — 42-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хабз — 31-рз, акъохэу Махъмуд — 7, Исмахыл — 6, Джашъу — 1. Апхъоу Фатимэт — 13. Тамыхъу ышэу Матыу — 18.

47. Хъутым Дзэгъашъ — 46-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Сас — 26-рз, акъохэу Гъуклэшъау — 8, Сыхъатчэрый — 5, апхъоу Хъаниф — 9. Дзэгъа-

штэ ышыхэр: Джанчэрый — 34-рз, ишъхъэгъусэу Шыпхъуклас — 21-рз, апхъоу Мылумин — 3, Исмахыл — 29-рз, Юсыф — 24-рз, Бэчыр — 22-рз, янысэ шъузабэу Шыгъотыжъ — 38-рз, ыкхъохэу Шъалихъ — 17, Махъмуд — 8, ыпхъухэу Дэхэнагъу — 15, Фатимэт — 7.

48. Чылэ ефэндэу Шъэошлу Хъаирцыз — 44-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Сазэрэхъ — 30, апхъоу Алимхъан — 3.

49. Цэй Зехъак — 28-рз (абдзах), ышыхэу Назэ — 23-рз, Цыцлэ — 12, Нэшужый — 13, Лыу — 11, Шэрэ-лыкхъу — 5. Ашыпхъоу Мысырхъан — 9, янэу Гук — 46-рз.

50. Цэй Хъаклмаф — 51-рз (абдзах), ишъхъэгъусэу Гошэмаф — 46-рз, акъохэу Плат — 18, Хъатыкхъу — 12. Апхъоу Фатимэт — 11. Хъаклмаф ышэу Хэкужъ — 13.

51. Клармыт Цыклужый — 30 (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Бзэукхъу — 29-рз, апхъухэу Залихъан — 4, Цыу — 9. Цыклужый ышыхэу Елмыз — 18, Пчъэбгъут — 12. Янэу Гошэнагъу — 49-рз.

52. Шэуджэн Къадырбэч — 75-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Хъао — 63-рз. Апэрэ кхъоу Мос — 49-рз, ишъхъэгъусэхэу Пакъ — 37-рз ыкли Гошэфыжъ — 42-рз, акъохэу Байслъан — 21-рз, Чэтэрый — 11, Сараджук — 9, Джанчат — 8; апхъухэу Гошэунай — 14, Хъаджфатым — 12, Хъаджэкуз — 11, Гошэжыгъ — 8, Чэбэхъан — 1, ятлонэрэ кхъоу Псыхадз — 29-рз.

53. Шумэныкхъо Алкъэс — 25-рз (бжъэдыгъу), ишъхъэгъусэу Чэбэхъан — 22-рз. Акъоу Дэпащ — 1, Алкъэс ышэу Джанкхылышъ — 20.

Зэклэмкли чылэу Бжыхъэкъоежым 1880-рз илъэсым къыдэнэжыгъагъэр нэбгырэ 397-рз: хульфыгъэу 211-рз ыкли бзылфыгъэу 186-рз. Нахыбэрэмклэ чылитлуу цыфхэр зэхэклинхэ фаеу, къызэрэтшлэшрэмклэ, зыклэхъу-гъагъэр:

1. Илъэс къэс гъатхэм псыхъоу Пшызэ инэкхъэм къадэкхыти, унэгъуабэмэ къахлаощтыгъэ.

2. Урысые хэгъэгъушхом щыщ зэхъум, Бжыхъэкъуае дэсыгъэмэ административкэм икхъыкхъу ячыгъухэр атыри-гошсэхъагъэх унагъо пэпчэ хульфыгъэу исыгъэмэ ателытагъэу. Чылэм чыгоу къыфагъэкхъотэгъэм хахъэщтыгъэх: мэкхъу-мэщым фэгъэзагъэхэр, мэкхъуаплэхэр, былымхэм яхуплэхэр, чыгу шъхъафитхэр (унэгъуаклэмэ аратыхэрэр), мээхэр, темэнхэр ыкли псыхъохэр. Чылэ чыгум гъунапкхъу илагъэхэр: тыгъэкхъокхыплэм-клэ къуаджэу Козэт ичыгумэ анэсэу (пэшлорыгъэшъэу мэшлоку гъогоу Яблоновскэм декхырэм нэсэу, къыблэмклэ Инэмрэ псыхъоу Афыпс иджабгъу нэкхырэ арекхъокхыплэмэ афыпсыпэмэ ячыгумэ анэсэу, темырымклэ псыхъоу Пшызэ исэмэгъу нэкхъ-клэ рекхъокхыплэмэ. 1867-рз илъэсым Кубанскэ дзем илэхъатэмэ урыс пачыхъагъуи иунашъоу «Положение об освобождении крестьян» зыфилорэм елхытыгъэу реформэ рагъэжыгъагъэ зэкхъэм пшылхэмрэ унэлутхэмрэ шъхъафитныгъэ ара-гъэгъотынэу (ахэм афэдэхэу Бжыхъэкъуае дэсыгъэр нэбгыри 126-рз). Пшылхэри унэлутхэри шъхъафит ашлэгъэхэу, агъэчырэн цыф ямылэжъэу, чыгоу къа-тефагъэхэр чылэм пэчыжыгъэхэу зэхъум, унагъохэм залэти, ячыгъухэм нахъ апэ-благъэу якхъыгъагъэх.

3. Бжыхъэкъоежым унэгъуи 150-рз фэдиз зэрэдэкхыгъагъэр урысые административкэмэ лэрыфэгъу: ахэм къа-бгынэгъэ чыплэмэ заом гъэры щашыгъэ-гъэ шапсыгъэхэр, абдзахэхэр, нэтхъуае-хэр, нэмыкхъэри къагъахъотэти, къыда-гъэтхысхъэщтыгъэх цыхъэ афамышлэу, алыплхъэнхэу ыкли чылэм декхыжы-хэ фимытхэу. Ахэм ахэтыгъэх Ашумахъ-хэр, Сыджыхъхэр, Тыркуаохэр, Шъаохэр, Натхъохэр, Джастэхэр, Бэджашэхэр, Цэйхэр, нэмыкхъэри. Екатеринбург зэрэпэблагъэм ыпкхъ кыкхыклэ, чылэдэс-мэ алыплхъэныр полициемклэ нахъ лэшхыгъ.

БАРЦО Адам,
доцент.

БАРЦО Мурат,
тарихымклэ клэлэгъадж.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильэсым мэкьюогъум и 22-м ышыгъэ унашъоу N 130-р зытетэу «Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмклэ Адыгэ Республикэм икъралыгъо учреджениехэу Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ кыфелорышлэхэрэм ялофышлэхэм лэжъапклэ ятыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм икъралыгъо учреджениехэу Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ кыфелорышлэхэрэм ялофышлэхэм лэжъапклэ зэраратырэ шыкълэм хэбзэ икъу хэлъхъэгъэным тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешы:

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильэсым мэкьюогъум и 22-м ышыгъэ унашъоу N 130-р зытетэу «Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмклэ Адыгэ Республикэм икъралыгъо учреджениехэу Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ кыфелорышлэхэрэм ялофышлэхэм лэжъапклэ ятыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъауцугъэ зэхъауагъэхэр, 2009, N 6; 2012, N 6, 9; 2013, N 4, 9; 2014, N 2) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) гуадзэу N 1-м:
а) иа 1-рэ раздел:
— иа 2-рэ пункт:

— иа 1-рэ подпункт гуцылэхэу «лэшхъэтет, специалист, кьулыкьушлэ лэнатлэхэмклэ квалификационнэ справочник зыкыр е сэнэхъатхэмклэ шапхъэхэр» зыфилорэр хэгъэхъогъэнэу;
— иа 2-рэ подпункт кьуачлэ имылэжъэу лъытэгъэнэу;

— иа 5.1-рэ пункт хэт гуцылэхэу «къралыгъо учреджением» зыфилорэрэм ауж гуцылэхэу «мы Положением диштэу» зыфилорэр хэгъэхъогъэнэу;

— иа 9-рэ пункт хэт гуцылэхэу «учреджением мылькыу кьулыкьушлэ» зыфилорэр гуцылэхэу «учреджением субсидиэхэу кьылэклахъэхэр» зыфилорэрэмклэ зэблэхъугъэнэу;

— иа 10-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу: «10. Къралыгъо казеннэ учреджением ипшъэрылхэм ягъэцэклэн тельтыгъэ бюджет ахъэмрэ зигугъу къэтшыгъэ къралыгъо учреджением илофышлэхэм лэжъапклэ ятыгъэным пае бюджет пшъэрылхэмклэ лимит гъэнэфагъэхэмрэ лэубытыплэ кьызыфашышхэу, къралыгъо казеннэ учреджением илофышлэхэм лэжъапклэмклэ яфонд зэрагъэулу.»;

— я 11 — 12-рэ пунктхэм кьуачлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу;

б) я V-рэ разделым:
— иа 2-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«2. Къралыгъо учреджением ипащэ иоклад Иофшлэн зээгъыныгъэмклэ агъэнафэ, ыгъэцэкларэ Иофым икыныгъэ, учреджением мэхъанэу илэр кьыдалытэзэ.»;

— иа 11-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«11. Адыгэ Республикэм икъралыгъо бюджет, казеннэ учреджениехэм япашэхэм гурытымклэ ялэжъапклэрэ зигугъу къэтшыгъэ учреджениехэм ялофышлэхэм гурытымклэ кьагъэхъэрэ лэжъапклэмрэ фэди 4 нахъыбэклэ зэшъхъашымыкыну Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ егъэнафэ.»;

— я 11.1 — 11.2-рэ пунктхэр хэгъэхъогъэнхэм ыкы ахэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«11.1. Адыгэ Республикэм икъралыгъо бюджет, казеннэ учреджениехэм ялофышлэхэм гурытымклэ кьаратыр лэжъапклэу ыкы ипащэхэм гурытымклэ кьагъэхъэрэ лэжъапклэу финанс кьэкьуаплэхэм кьахэкьырэм

зэрэзетекьырэм ильэсым тельтыгъагъэу кьалытэ. Статистикэ ушэтынхэм апае Иофышлэхэм гурытымклэ ялэжъапклэ зыфэдизыр кьалытэ зыхъуклэ агъэфедэрэ шапхъэхэу гъэцэкклэо хабзэм ифедеральнэ кьулыкьуоу къралыгъо политикэм икыхэхынрэ официальнойнэ статистикэ учетым ыльэныкьоклэ шэпхъэ-правовой Иофшлэхэм язехъанрэ япхыгъэ пшъэрылхэр зыгъэцэкларэм ыухэсыхэрэм адиштэу гурыт лэжъапклэр агъэнафэ.

11.2. Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ унашъо зырышлэрэм тетэу къралыгъо учреджением ипащэ клэгъагъушлэ мэхъанэ зилэ ахъэ раты, къралыгъо фэло-фашлэхэм (Иофшлэнхэм) язэхъэцэн епхыгъэ къралыгъо пшъэрылхэм игъэцэкклэнкьлэ гъэхъагъэу ашыгъэхэм ыкы (е) къралыгъо учреджениемрэ ащ ипащэрэ Иофэу ашлагъэр кьэзыушыхъатырэ нэмыкь пчъагъэхэм кьалкьырыкыхэу. Къралыгъо учреджением ипащэ лэжъапклэ зэраратырэ шыкълэр Иофшлэнкьлэ зээгъыныгъэм шагъэнафэ. Къралыгъо (муниципальнойнэ) учреджением ипащэ дашырэ Иофшлэн зээгъыныгъэу Урысые Федерацием и Правительствэ 2013-рэ ильэсым мэлъыфэгъум и 12-м ыштэгъэ унашъоу N 329-р зытетэу «Къралыгъо (муниципальнойнэ) учреджением ипащэ Иофшлэн зээгъыныгъэ зэрэдашлэрэм ехылаагъ» зыфилорэмклэ аухэсыгъэр лэубытыплэ кьызыфашышхэу, Иофшлэн зээгъыныгъэр ащ дашы.»;

— я 12-рэ пунктхэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«12. Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ фитыныгъэ ил къралыгъо учреджениехэм лэжъапклэмклэ яфонд шыщэу пэцэныгъэ зезыхъэрэ административнэ Иофышлэхэм анахъыбэ дэдэмкы лэжъапклэу кьатефэрэр (процент 40-м емыхъоу) ыгъэнэфэнэу, джащ фэдэу мы къралыгъо учреджениехэм яадминистративнэ Иофышлэхэм, лэпылэгъу кьафэхъурэ Иофышлэхэм, пэцэныгъэ зезыхъэхэрэм ялэнатлэхэм яспискэ зэхигъэуцонэу.»;

— я 13-рэ пунктхэр хэгъэхъогъэнэу ыкы ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«13. Къралыгъо учреджением илофышлэхэм ахэхъэх:

1) къралыгъо учреджением Иоф шызышлэхэрэм анахъыбэр — къралыгъо учреджением илофышлэхэу къралыгъо учреджением Иофшлэнкьлэ уставым кьыщыдэлъытэгъэ фэло-фашлэхэр (Иофшлэнхэр) зыгъэцэкларэрэм ыкы ахэм пэцэныгъэ адызезыхъэхэр;

2) къралыгъо учреджением илэпылэгъу Иофышлэхэр — къралыгъо учреджением илофышлэхэу къралыгъо учреджением Иофшлэнкьлэ уставым кьыщыдэлъытэгъэ фэло-фашлэхэр (Иофшлэнхэр) зэрагъэцэклэшт амалхэр зезыхъэхэрэм;

3) къралыгъо учреджением иадминистративнэ Иофышлэхэр, пэцэныгъэ зезыхъэхэрэм — къралыгъо учреджением илофышлэхэу фэло-фашлэхэм (Иофшлэнхэм) ягъэцэкклэнкьлэ пэцэныгъэ зезыхъэхэрэм, джащ фэдэу къралыгъо учреджением илофышлэхэу административнэ пшъэрылхэр зыгъэцэкларэр.»;

2) гуадзэу N 2-м:
а) иа 1-рэ раздел:
— иа 2-рэ пункт:

— иа 1-рэ подпункт гуцылэхэу

«лэшхъэтет, специалист, кьулыкьушлэ лэнатлэхэмклэ квалификационнэ справочник зыкыр е сэнэхъатхэмклэ шапхъэхэр» зыфилорэр хэгъэхъогъэнэу;
— иа 2-рэ подпункт кьуачлэ имылэжъэу лъытэгъэнэу;

— иа 5.1-рэ пункт хэт гуцылэхэу «гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением ипащэ» зыфилорэрэм ауж гуцылэхэу «мы Положением диштэу» зыфилорэр хэгъэхъогъэнэу;

— иа 9-рэ пункт хэт гуцылэхэу «учреджением мылькыу кьулыкьушлэ» зыфилорэр гуцылэхэу «учреджением субсидиэхэу кьылэклахъэхэр» зыфилорэрэмклэ зэблэхъугъэнэу;

— иа 10-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу: «10. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ казеннэ учреджением ипшъэрылхэм ягъэцэкклэн тельтыгъэ бюджет ахъэмрэ зигугъу къэтшыгъэ къралыгъо учреджением илофышлэхэм лэжъапклэ ятыгъэным пае бюджет пшъэрылхэмклэ лимит гъэнэфагъэхэмрэ лэубытыплэ кьызыфашышхэу, гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ казеннэ учреджением илофышлэхэм лэжъапклэмклэ яфонд зэрагъэулу.»;

— я 11 — 12-рэ пунктхэм кьуачлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу;

б) я II-рэ разделым иа 12-рэ пункт итаблицэ я 3-рэ сатырэр хэгъэкьыжыгъэнэу;

в) я V-рэ разделым:

— иа 2-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«2. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением ипащэ иоклад Иофшлэн зээгъыныгъэмклэ агъэнафэ, ыгъэцэкларэ Иофым икыныгъэ, учреджением мэхъанэу илэр кьыдалытэзэ.»;

— я 9.1-рэ пунктхэр хэгъэхъогъэнэу ыкы ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«9.1. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ бюджет, казеннэ учреджениехэм ялофышлэхэм гурытымклэ кьаратыр лэжъапклэу ыкы ипащэхэм гурытымклэ кьагъэхъэрэ лэжъапклэу финанс кьэкьуаплэхэм кьахэкьырэр зэрэзетекьырэм ильэсым тельтыгъагъэу кьалытэ. Статистикэ ушэтынхэм апае Иофышлэхэм гурытымклэ ялэжъапклэ зыфэдизыр кьалытэ зыхъуклэ агъэфедэрэ шапхъэхэу гъэцэкклэо хабзэм ифедеральнэ кьулыкьуоу къралыгъо политикэм икыхэхынрэ официальнойнэ статистикэ учетым ыльэныкьоклэ шэпхъэ-правовой Иофшлэхэм язехъанрэ япхыгъэ пшъэрылхэр зыгъэцэкларэм ыухэсыхэрэм адиштэу гурыт лэжъапклэр агъэнафэ.»;

— я 10-рэ пунктхэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«10. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ бюджет, казеннэ учреджениехэм япашэхэм гурытымклэ ялэжъапклэрэ зигугъу къэтшыгъэ учреджениехэу гъэсэныгъэ язытыхэрэм ялофышлэхэм гурытымклэ кьагъэхъэрэ лэжъапклэмрэ фэди 4 нахъыбэклэ зэшъхъашымыкыну Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ егъэнафэ.»;

— я 10.1-рэ пунктхэр хэгъэхъогъэнэу ыкы ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«10.1. Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ унашъо зырышлэрэм тетэу гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением ипащэ клэгъагъушлэ мэхъанэ зилэ ахъэ раты, къралыгъо фэло-фашлэхэм (Иофшлэнхэм) язэхъэцэн

епхыгъэ къралыгъо пшъэрылхэм игъэцэкклэнкьлэ гъэхъагъэу ашыгъэхэм ыкы (е) къралыгъо учреджениемрэ ащ ипащэрэ Иофэу ашлагъэр кьэзыушыхъатырэ нэмыкь пчъагъэхэм кьалкьырыкыхэу. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением ипащэ лэжъапклэ зэраратырэ шыкълэр Иофшлэнкьлэ зээгъыныгъэм шагъэнафэ. Къралыгъо (муниципальнойнэ) учреджением ипащэ дашырэ Иофшлэн зээгъыныгъэу Урысые Федерацием и Правительствэ 2013-рэ ильэсым мэлъыфэгъум и 12-м ыштэгъэ унашъоу N 329-р зытетэу «Къралыгъо (муниципальнойнэ) учреджением ипащэ Иофшлэн зээгъыныгъэ зэрэдашлэрэм ехылаагъ» зыфилорэмклэ аухэсыгъэр лэубытыплэ кьызыфашышхэу, Иофшлэн зээгъыныгъэр ащ дашы.»;

— я 11-рэ пунктхэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«11. Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ фитыныгъэ ил гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением лэжъапклэмклэ яфонд шыщэу пэцэныгъэ зезыхъэрэ административнэ Иофышлэхэм анахъыбэ дэдэмкы лэжъапклэу кьатефэрэр (процент 40-м емыхъоу) ыгъэнэфэнэу, джащ фэдэу гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджениехэм яадминистративнэ Иофышлэхэм, лэпылэгъу кьафэхъурэ Иофышлэхэм, пэцэныгъэ зезыхъэхэрэм ялэнатлэхэм яспискэ зэхигъэуцонэу.»;

— я 12-рэ пунктхэр хэгъэхъогъэнэу ыкы ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«12. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением илофышлэхэм ахэхъэх:

1) гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением Иоф шызышлэхэрэм анахъыбэр — гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением илофышлэхэу учреджением Иофшлэнкьлэ уставым кьыщыдэлъытэгъэ фэло-фашлэхэр (Иофшлэнхэр) зыгъэцэкларэрэм ыкы ахэм пэцэныгъэ адызезыхъэхэрэм;

2) гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением илэпылэгъу Иофышлэхэр — гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением илофышлэхэу зигугъу къэтшыгъэ учреджением Иофшлэнкьлэ уставым кьыщыдэлъытэгъэ фэло-фашлэхэр (Иофшлэнхэр) зэрагъэцэклэшт амалхэр зезыхъэхэрэм;

3) гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением иадминистративнэ Иофышлэхэр, пэцэныгъэ зезыхъэхэрэм — гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреджением илофышлэхэу зигугъу къэтшыгъэ учреджением илофышлэхэу административнэ пшъэрылхэр зыгъэцэкларэр.»;

г) гуадзэу N 1-м иа 25-рэ пункт гуцылэхэу «(культурэмрэ искусствэмрэкьлэ училищхэр)» зыфилорэр хэгъэкьыжыгъэнхэм;

д) гуадзэу N 2-м иа 1-рэ пункт иа 3-рэ подпункт гуцылэхэу «(джащ фэдэу гъэсэныгъэ ягъэгъотыгъэнымклэ пэцэныгъэ зезыхъэрэ кьулыкьуэхэм, методическэ кабинетхэм ялофышлэхэм кьахэхызэ)» зыфилорэр хэгъэкьыжыгъэнхэм.

2. Официальнойнэ кьызыхауырэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кьуачлэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм
и Премьер-министрэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

кь. Мыекъуапэ,
Юныгъом и 4, 2014-рэ ильэс
N 211

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Адыгэ Республикэм икъяралыгъо гъэпсыкIэ игъэпытэн культурэм илофышIэхэр чанэу хэлажьэх. Концертхэр, пчыхъээхэхэр зэхашэх, къэгъэлъэгъон гъэшIэгъонхэр музейхэм, тхылъеджаплэхэм къащызэуахых.

КъокIыплэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэкIэ Къэра-лыгъо музейеу Мыекъуапэ дэтым сурэтышI цIэрылохэм ялофшIагъэхэр игъэкIотыгъэу къащагъэлъагъох. Став-рополь ыкIи Краснодар крайхэм, Къэбэртэе-Бэлыкъа-рым, нэмыкIхэм яискусствэ узылэпещэ. ЗэлашIэрэ сурэтышIэу Николай Рерих илофшIагъэ джырэ уахътэм музейм чIэплъэгъошт.

ИофшIэным иветеранхэр му-зейм икъягъэлъэгъонхэм яплъын-хэр шэнышIу афэхъугъ. Пэрэ-ныкIо Чэтибэрэ ШъхьаплъэкIо Къэсэйрэ театрэм, журналистикэм ащашIэх. Музеймрэ театрэмрэ язэпхыныгъэхэр щыIэныгъэм зэрэщыпытэхэрэм артистхэм яла-хышIу хашIыхъэ. Цыф цIэ-рылохэм афэгъэхыгъэ зэхэхэр гъэшIэгъонэу зэхашэх. Тхаклоу, драматургэу КъуекIо Налбий, Урысыем изаслуженнэ артистэу Бэгъ Сэид, нэмыкIхэм ятвор-

чествэ ехыылIэгъэ зэхэхэрэм ныбжьыкIабэ ахэлэжьагъ.

Адыгэ Республикэм искусствэ-хэмкIэ иколледж щеджэхэрэм сурэтхэр къызыщагъэлъагъохэрэм, музейхэм бэрэ ташалокIэ. УпчIэ гъэшIэгъонхэр ныбжьыкIэхэм къатыхэ зыхъукIэ, зэхэщаклохэри нахъ куоу ялофшIэн егупшысэх.

МэфэкIхэм яхъулIэу музейхэм къащызэуахышт къэгъэлъэгъонхэм искусствэм пыщагъэхэр яжэх.

Сурэтым итыр: **музейм щы-клорэ къэгъэлъэгъонхэм яплых.**

Къэгъэлъэгъонхэм уагъэгъуазэ

Сурэт пэпчъ уепллы зыхъукIэ, уахътэр зэрэклорэр умышIэу искусствэ баим уналэ теодзэ. Н. Рерих Урысыем ишъолпыр-хэм ащылагъ. Адыгеим къызэ-клэм, сурэтэу ышIыгъагъэхэр Ленинград дэт Къэралыгъо му-зейм къыщагъэлъагъоу бэрэ къыхэкIыгъ.

— Адыгэ шъуашэм и Мафэ, тиреспубликэ имэфэкI зафэтэ-гъэхъазыры, — къеуатэ КъокIы-плэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яис-кусствэкIэ Къэралыгъо музейеу

Мыекъуапэ дэтым шIэныгъэмкIэ илофышIэу Сулейман Фатимэ. — СурэтышI-модельер цIэрылоу СтIашъу Юрэ ышIыгъэ адыгэ шъуашэхэр зэпымыоу къэтэгъэ-лъагъох. Цыфыбэ зэрыплъырэм фэшI упчIэу къатырэм ипчъагъи хэхъо. СтIашъу Юрэ иадыгэ шъуашэхэм атырахыгъэ сурэт-хэр зыдэт буклетхэр бзищкIэ тхыгъэхэу шIэхэу къыдэдгъэ-кIыштых. Искусствэм пыщагъэмэ ащ фэдэ нэрылIэгъу IэпылIэгъухэр ящыкIагъэх.

ФУТБОЛ. ПРЕМЬЕР-ЛИГА

«Зенит» чIэнагъэ ышIырэп

Урысые Федерацием футболымкIэ изэ-нэкIокъоу Премьер-лигэм щыклорэм тшIогъэшIэгъонэу тылзэплъэ. Апэ итхэмрэ ауж къынэхэ-рэмрэ нахъ зэпэчыжьэ мэхъух. Я 7-рэ ешIэгъухэр зэра-ухыгъэхэр зэтэгъапшэх.

ЕшIэгъухэр

ЦСКА — «Арсенал» — 2:1, «Локомотив» — «Мордовия» — 1:1, «Зенит» — «Динамо» — 3:2, «Ростов» — «Рубин» — 1:2, «Спартак» — «Торпедо» — 3:1, «Краснодар» — «Уфа» — 0:2, «Амкар» — «Урал» — 2:1, «Терек» — «Кубань» — 0:0.

ЦСКА-р «Арсеналым» зэрэте-кIуагъэм къыхэдгъэщырэм Нат-хъо Бибарс ешIэкIэ дэгъу къы-зэригъэлъагъорэр ары. Пеналь-тикIэ къэлапчъэм Iэгуаор Б. Нат-хъом дидзагъ. Бэ темышIэу Би-барс дахэу ыкIи чыжьэу ыпэкIэ ытыгъэ Iэгуаом Р. Еременкэр лъычьи, къэлапчъэм дидзагъ. ЦСКА-м 2:1-у зэлукIэгъур къы-хыгъ. «Краснодар» Уфа ико-

мандэ къызэрэтекIуагъэр тэ-гъэшIагъо.

Чыплэхэр

1. «Зенит» — 21

2. «Спартак» — 15
3. «Динамо» — 15
4. ЦСКА — 15
5. «Кубань» — 15
6. «Терек» — 14
7. «Краснодар» — 11
8. «Рубин» — 10
9. «Локомотив» — 9
10. «Мордовия» — 8
11. «Уфа» — 7
12. «Амкар» — 7
13. «Ростов» — 4

14. «Торпедо» — 4
15. «Урал» — 1
16. «Арсенал» — 1.

Я 8-рэ зэлукIэгъухэр

19.09
20:00 — «Арсенал» — «Мор-довия»
20.09
12:00 «Уфа» — «Урал»
14:30 «Ростов» — «Зенит»
17:00 «Кубань» — «Рубин»
20:00 «Спартак» — «Терек»
21.09
13:30 ЦСКА — «Локомотив»
22.09
17:00 «Амкар» — «Красно-дар»
20:00 «Торпедо» — «Динамо».
«Зенит» ешIэгъуиблыри къы-зэрихыгъэм къеушыхъаты ко-мандэр дышъэ медальхэм зэ-рафэбанэрэр. Хэта ащ ыуж пытэу иуцоштхэр?

КУШЪХЪЭФЭЧЪЭ СПОРТЫР

Пятигорск — Щэрджэскъал — Мыекъуапэ

ТелефонкIэ къатыгъ. ШэнышIу зэрэхъугъэу, Адыгэ Республикэм имэ-фэкI ехъулIэу кушъхъэ-фэчъэ спортымкIэ хъуль-фыгъэмэ язэлукIэгъухэр Къыблэ шъолпырым щэкIох. Урысыем изэ-нэкIокъу Юныгъом и 15-м Пятигорскэ щаублагъ.

— Ставрополь краим игъогу-хэр кушъхъэфачэхэмкIэ къаклу-штых. Щэрджэскъалэ ыуж Мые-къуапэ къынэсыштых, — къыти-луагъ Адыгэ Республикэм кушъ-хъэфэчъэ спортымкIэ икIэлэцIыкIу-ныбжьыкIэ спорт еджаплэ иди-ректорэу, Урысыем изэнэкIокъу изэхэщэкIо куп хэтэу Анатолий

Лелюк. — Спортсменхэм ухъа-зырыныгъэ дэгъу къагъэлъагъо.

Адыгеим ыцIэкIэ зэлукIэгъухэм ахэлажьэх Александр Евтушен-кэмрэ Михаил Беляевскэмрэ. А. Евтушенкэр Урысыем ихэшыпы-кIыгъэ командэ хэтэу медаль-хэр къыдыхыгъэх.

Юныгъом и 19-м спортсменхэр Мыекъуапэ игъогухэм ащызэнэ-кIокъуштых. Юныгъом и 20-м Мые-кIопэ районым зэнэкIокъум щы-паублэшт.

Мамыр псэукIэр зыщагъэлъэ-плэрэ Адыгэ Республикэм кушъ-хъэфэчъэ спортымкIэ хэгъэгум изэнэкIокъу хэлажьэрэмэ дахэу щапэгъокIыштых. Къафэшъоштых, оредхэр къафалощтых.

Нэклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзы-гъэкIырэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ ИофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащы-псэурэ тилгъэп-къэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьалэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зы-хырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ИофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэлары-шIапл, зэраушыхъа-тыгъэ номеры **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4046

Индексхэр 52161 52162

Зак. 3056

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр

МэшIэкIо Саид

ПшъэдэкIыж зыхырэ секретарыр **ЖакIэмыкIо Аминэт**